פולע טאבעלע פון די לאטעריע-געווינסען זעה זייט 2

Lodzer Tageblat № 215

Opłata pocztowa uiszcz. ryczałtem

פרייז 15 גראשען

לאָדזער טאָגעבלאַט

היינט 6 זייטען.

25-טער יאהרגאנג | 13 września 1932 | דינסטאג, י"ב אלול תרצ"ב

רעדאקציע און אדמיניסטראציע: פיעטריקאווער 16.
טעלעפאנען פון: רעדאקציע 100-57, פון אדמיניסטראציע 100-47

די א"י-עקסקורסיע פון „לאדזער טאגעבלאט".

וויכטיג פאר אלע עקסקורסאנטען!

צוליב די אונערוואַרטעטע פערשאַרפטע פאָרמאַליטעטען אין ענגלישען קאָנסולאַט ביים אַרויסגעבען די ארץ-ישראל-וויזעס, ווערט דער אָפּפאָהר פון דער ארץ-ישראל-עקסקורסיע פון „לאָדזער טאָגעבלאַט" אָפּגעלעגט אויף אייניגע געצעהלטע טעג.

אַלע פערשריבענע אין אונזער ארץ-ישראל-עקסקורסיע ווערען דערמיט אינפאָרמירט היינט ביז זייגער 12 בייטאָג צו קומען אין אונזער אַדמיניסטראַציע (פיעטריקאָווער 16), כדי צו בעקומען די נויטיגע אַנווייזונגען ווענען די געהעריגע ציגאַנ-דאָקומענטען.

הינדענבורג אויפגעלעזט דייטשען רייכסטאג

היטלעריסטישער רייכסטאג-פרעזידענט וויל נישט אנערקענען די אויפלעזונג.

ער גיט זיך אבער אונטער צוליב מורא פאר קראפט-אנווענדונג

בערלין, 12. סעפט. (כפ.) 3 נאָכמיטאָג איז פאָרגעקומען די זיצונג פון רייכסטאג, וואָס איז ערוואַרט געוואָרען מיט גרויס אינטערעס. די טרובונע איז די דיפּלאָמאַטישע לאָזשע געווען געווען איבערפולט. די רעגירונג איז געווען אין קאָמפּלעט. דאָס רוב היטלעריסטען זענען געקומען אין ציווילקליידונג.

נאָכדעם ווי דער פּאָרזיצער נעריינג עפענט די זיצונג טראָגט דער קאָמוניסטישער דעפּוטאַט טאָרגלער אַרויס אַ פאָרשלאָג, אַז אויפ'ן טאָג-אָרדנונג זאָל געשטעלט ווערען אַ פונקט אָפּצישאַפען הינדענבורג'ס ווערשאַפטליכע פּרעזידענטשאַפט, ווי אויך אַ פאָרשלאָג אויפצורופען דער רעגירונג אונצוטרוי.

אויף דער פראַגע פון פאָרזיצער צי עס איז וויל זיך אַרויסזאָגען געגען פאָרשלאָג פון קאָמוניסטישן דעפּוטאַט, האָט זיך קיינער נישט אָפּגערופען. דער פאָקס רופט אַרויס אַנאויפרוהר און געלעכטער. עס וויזט, אַז דער רייכסטאג איז מסכים באַלד אַדירעקטיפיהרען אַנאָפּשטימונג אויבער די פאָרשלאָגען וועגען אונצוטרוי פאַר פאַפען.

אויף דעם. פרוקס פאָרשלאָג האָט מען די זיצונג איבערגעריסען אויף אַ האַלבער שעה, כדי צו בעראַטען זיך איבער דער נעשאַפענער לאַגע.

אין די קוליואַרען הערשט אַנ'אויסערגעוועהנלעכע אויפלעבונג.

בײַ אַנ'אַלגעמיינער שפּאַנונג איז נאָך אַ האַלב שעה'רינער הפסקה בענײַט געוואָרען די זיצונג מיט אַנ'ערקלערונג פון נעפינג, אַז אַזוי ווי קיינער האָט זיך נישט אַרויסגעזאָגט נעגען דערויבער שטעלט ער צו אָפּשטימונג דעם פאָרשלאָג אויסצודריקען אונצופרידענקייט-רעגירונג. אין דער זעלבער מינוט שטעלט זיך קאַנצלער פאַפען אויף פון זען אַרט אין מוט אַ רויטער טעפּעך אין האַנד געהט ער צו צים פאָרזיצער, וועמען ער גיט איבער אויבערצולייענען אַ דעקרעט פון הינדענבורג'ן פונאַנדערלאָזען דעם רייכסטאג.

ערשט שפּעטער האָט נעריינג פאָרגעלייענט דעם דעקרעט, וואָס לויטעט: איפ'ן יסור פון אַרט. 25 לאָז איך פונאַנדער דעם רייכסטאג, ווייל ס'איז פאַרהאַן אַ מורא, אַז אַזאַ דעקרעט איז נישט קראַפט-פעהיג.

הינדענבורג'ס דעקרעט ווענען פונאַנדערלאָזען דעם רייכסטאג איז פאַר קיינעם נעווען קיין איבעראַשונג.

בערלין, 12. סעפּט. (כפ.) נאָכ'ן שלאָגען די זיצונג האָט נעריינג צוזאַמענגערופען אַ זיצונג פון סעניאָרען קאָנווענט. דעם. לעעבע (ס. ד.) האָט צוגעשיקט אַנ'ערקלערונג, אַז די סאָציאַל-דעמאָקראַטען וועלען זיך נישט בעטייליגען אין דער זיצונג האַלטענדיג, אַז דער רייכסטאג איז פונאַנדערגעלאָזט.

די זיצונג פון סעניאָרען-קאָנווענט איז נישט צושטאַנד געקומען און עס איז אויך אָפּגערופען געוואָרען די זיצונג פון רייכסטאג, וואָס איז געווען בעשטימט אויף צומאָרגענס.

נעריינג האָט אָפּגעגעבען אַנ'ערקלערונג, אַז ער האָט נישט ערטיילט פאַפען דאָס וואָרט, ווייל בעת אַנ'אָפּשטימונג איז עס נישט דערלאָזבאַר. ער טרעט אָבער אָפּ פאַר'ן אָנווענדען קראַפט. די אייגענע ליבע השיבה וועט די פאַפען-רעגירונג ערשט בעקומען אין 2 חדשים אַרום בעת די וואַהלען.

אויף אַ פרעסע-קאָנפערענץ האָט קאַנצלער פאַפען ערקלערט, אַז אין הסכם מיט'ן אַרטיקעל 33 פון דער קאָנסטיטוציע האָט ער אַבער צוגעגרויזט, אַז ער יעדער צייט צו נעמען דאָס וואָרט אין פאַרלאַמענט.

רעגירונגס-הילף פאר בעדואינער אין ארץ-ישראל

ירושלים, (יט"א) ווי עס טיילט מיט די אַראַבישע צייטונג „פּעלעסטין" האָט די א"י-רעגירונג אַסיגנירט 2400 פונט אויף אונטערשטיצונגען פאַר בעדואינער אין דער נעגעב פון בית לחם. די אונטערשטיצונגען ווערען ערטיילט, כדי צו ערמעגלוכען די בעדואינער זיך צו בעזעצען אויף ערד.

א יוד — פרעזידענט פון 9-טען קאנגרעס וגרעם פון די פעלקע-בינד-ליגע

גענף, (יט"א) דעם 9-טען קאָנגרעס פון וועלט-פערבאַנד פון די פעלקער-בינד לינעס, וואָס ווערט איצט אָפּגעהאַלטען אין גענף האָט געוועהלט דער פרעזידענט פון פערבאַנד זשאַק קונסטטער-נאאר, וועלכער איז אַ שווייצאַרישער יוד. דער צווייטער פּאַרשטעהער פון פעלקער-בינד אין פאַרשידענע אינטערנאַציאָנאַלע אָרגאַניזאַציעס.

אויפפאדערונג.

אין „לאָדזער טאָגעבלאַט" פון זונטאָג דעם 11 ד. ח. איז געווען אַנ'אויפאָדערונג פון מיין שוואָגער לאַזער מירשטיין סטאַראַגאַרר, אַז איך זאָל איהם צוריקגעבען די ווצקסלען איבער 3.500 זל. וואָס איך בעזיץ, מאַך איך אויפמערקזאַם די עפענטליכקייט, אַז דאָס זענען קיינע דעפּאָ-ווצקסלען, נור פאַר ערהאַלטענע באַר געלד פון מיר אין דער צייט ווען איהם איז געגאַנגען זעהר שלעכט און ער האָט דאָס געלד בעקומען צום גרינדען דאָס געשעפט אין פּטאָראַגאַרד. אויסער דעם קומט מיר פאַר קאָמיסיאָן-ווערט איבער 8000 זל. וואָס איך בעזיץ אַ ברוף. איך גיב דעם ה' קירשטיין צייט 14 טעג מיר צו בעצאָהלען דאָס געלד פאַר די ווצקסלען און פאַר די קאָמיסיאָן-ווערט און אויך ערלעדיגען אַלע פאַלשע ווצקסלען וואָס ער האָט אונטערגעשריבען. געגענפאַלס וועל איך אָננעהמען געריכטליכע מיטלען.

א. קאזושמאן גרודזיאנדז, 8-טער מאַי 32

ס'ווערט געזוכט

צו קויפען אַ 3-פערדיגען אָבערלאָק.

אָפערטען אָפּצוגעבען אין אַדמיניסטער. פון „לאָדזער טאָגעבלאַט" אונטער "B"

רעשטען

בײַ Szczęśliwy

נאָוואָמיעסקאַ 5 פראַנט 2. שטאָק

וואַרנונג!

געעהרטע קונדען! אַזוי ווי איהר קומט אויף נאָוואָמיעסקאַ 5 ווערט איהר פערפיהרט פון אַנדערע סוחרים, וואָס זיי זאָגען, אַז זיי הייסען ששענשליך זייט דעריבער אויפמערקזאַם און געדענקט די אַדרעס פראַנט 2 שטאָק וואו איהר בעקומט ביליגער טאָמאַשאָווער און אַנדערע סחורות. די בעסטע קוואַלטעטען, די נייעסטע אין מאָדערנסטע מוסטער,

אויף אַנציגער אין פאַלטענס

מיט 30% ביליגער

קומט און איבערצייגט איך!

SZCZĘSLIWY :מיט אָכטונג

Nowomiejska 5 front II piętro

ברוך-איבערזעצונגען

פון פערשידענע שפּראַכען: ענגליש, פראַנצויזיש, רוסיש, דייטש, אין אַנדערע אויף יידיש, פוליש און פערקעהרט

מ. קרזעפּיצקי. פאָמאָרסקאַ 4, ביים צאָהן-אַרצט. קרזעפּיצקאַ

נעהמט אָן פון 9 פריה ביז 7 אָוונד

טעלעפאָן 206-53.

Dr. Niewiażski

ספּעציאַליסט פאַר סיפליס, טריפּער און מענער-שוועכע

בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען

און עלעקטראָ - טעראַפּיע אַנאַליזען.

פאַר דאַמען ספּעציעלער וואַרטע-זאַל

אַנדזשעיאַ 5, טעלעפ. 159-40

נעמט אָן פון 8 ביז 11 פריה, און פון 5 ביז 9 אָוונד.

די ערשטע

אַרטאָדאָקסישע 7-קל. לעהר-אַנשטאַלט

„תורה ודרך ארץ"

פון יצחק פטאַשניק

נאָוואָמיעסקאַ 22 טעלעפאָן 123-82 | פּעטריקאָווער 64 שענקיעוויטשאַ 9

מאַכט בעקאַנט, אַז אויפ'ן פערלאַנג פון די עלטערן פון אויבענדערמאָנטען ראַיאָן איז ענדליך געלונגען, צו עפענען צום שול-יאָהר 1932-33 אין צענטרום פון פּיעטריקאָווער 64 (שענקעוויטשאַ 9)

אַ מוסטערהאַפט לעהר-אַנשטאַלט

מיט אַ גן-ילדים (פרעבעל-אָפּטיילונג)

אין אַ גרויסען ליכטיגען היגיענישען לאָקאַל מיט אַלע-קינדער בעקוועמליכקייטען און מאָדערנע איינריכטונג. מיט די בעסטע קוואַליפיצירטע פעדאַגאָגישע לעהר-קרעפטען אינטער דער פערזענליכער הנהלה פון

די ברידער פטאַשניק.

די איינשרייבונגען פון תלמידים פון דער געגענד אַלטשטאָט קומט פאַר טעגליך אין שול-סעקרעטאַריאַט פון 9 ביז 2 און פון 4-7 אויף נאָוואָמיעסקאַ 22.

פאַר תלמידים פון ווילקער ראַיאָן אויף פּיעטריקאָווער 64 פון 4 ביז 9 אָוונד.

די לייטונג.

די לאַנג-באַוואַרטע רעליגיעז-נאַציאָנאַלע ערציהונגס-אינסטיטוטען

קאַצענעלזאָן-נאַחומאַב

7-קלאַסיגע מענער-שולע

און רעליגיעזער חדר

8 נאָד-לודקאַ 8 (נ' חושע' נעהאָמיעסקאַ און חסכאָדניא) טעלעפ. 177-01

ס'ווערען אָנגענומען יונגעלעך פון 3 ביז 15 יאָהר פון 3 יאָהר אין גן-ילדים-פרעבעלשולע

פון 5½ יאָר אין אַ פאָרבעריטונגס-קלאַס Ro

פון 7 ביז 15 יאָהר — אין אַלע 7 קלאַסע.

איינשרייבונגען נאָד-לודקאַ 8, טעלעפאָן 177-10 אין די שעה'ן פון 11-2 נ. מ.

7-קלאַסיגע

קאַעדוקאַציאָנס-שולע

און בעקאַנטע מוסטערהאַפטע

ירטכל-שולע — גן-ילדים

20 פאָמאָרסקאַ 20 (דורכגאַנג דורכ'ן הויף סאַלנא 4)

קינדער פון 3 ביז 15 יאָהר ווערען אָנגענומען פון גן-ילדים אָן — ביז צו דער 7-טער קלאַס

איינשרייבונגען פאָמאָרסקאַ 20 (דורכגאַנג סאַלנא 4) אין די נאָכמיטאָג-שעה'ן פון 3-6 אָוונד

פערוואַלטונג פון גרויס-שעבטער-פעראיין, פאָדשוושאַ 10

מוצאי שבת קודש, י' תבוא, זעם 17. סעפּטעמבער 7 אַ זייגער אָוונד צום ערשטען טערמין און 9 אַ זייגער צום צווייטען טערמין, וואָס וועט זיין גילטיג ביי יעדער צאָהל מיטגלידער קומט פאַר אין אייגענעם לאָקאַל אויף פאַרשטעטשנאַ 10

די יעהרליכע

אלגעמיינע פערזאַמלונג

טאָג-אָרדנונג ערעפנונג פון דער פערזאַמלונג, 2) וואַהלען פון אַ פאָרזיצער, 3) וואַהלען פון אַ פערוואַלטונג 4) וואַהלען פון אַ רעוויזיאָנס-קאָמיסיע, 5) סטאַטוט-ענדערונג, 6) פרייע פאָרשלאָגען.

אַלע מיטגלידער ווערען געבעטען פינקטליך און צאָהלרייך צו ערשיינען.

די פערוואַלטונג.

בעקאַנטמאַכונג

ס'אין געעפענט געוואָרען אַ פּאַבריק פון ליקיערעז און קאָניאַקס—א.נ.:

„BACHUS"

„NAPOLEON"

אויף Piotrkowska 80, tel. 242-30

און צעטהלט זיינע אויסאַרבייטונגען אין פיינע קוואַליטעטען

מאַרשאַל פּילסודסקי זאָל ווערען פּרעמיער

אויב דער סיים וועט ענדערען די קאָנסטיטוציע

וואַרשע, (פעלעט.) אין די ב.ב.ג. גרעזען שטעהט מען, אַז די נאָכגעבן בעי סעפּטעמבער וועט פאָרקומען אין קאָנסטיטוציאָנעלען מערמען, ד. ה. דעם 87-טען אַרטיקעל אין באַלד דערלייט וועט די זיצונג אָפּגעלעגט ווערען אויף אַ גאַנץ יאָר.

צי די ערשטע אַרבעטען פון דעם סיים זאָלען געהערען די קאָנסטיטוציע-ענדערונגען, די רעגירונג האָלט, אַז עס וועט אויך געלונגען צו בעת מען נאָך אינגעשטאַנען, בדי צו האָבען די קוואַלפיצירטע מעהרהייט פון צוויי דריטעל שטימען, וואָס איז נויטיג אויף צו ענדערען די קאָנסטיטוציע.

די ענדערונגען וועלען געהן אין דער ריכטונג צו פערשטאַרקען די רעכט פון פּרעזידענט. אויב די ענדערונגען וועלען אַרונטערגעהערט ווערען, דאַן וועט מאַרשאַל פּילסודסקי אַריינשטעלען זיין קאַנדידאַטור בעי די נאָכגעסטע פּרעזידענטוואַהלען. אין נעגענפאַל וועט מאַרשאַל פּילסודסקי ווערען פּרעמיער אויף דער סיים וועט אויפגעלעגט ווערען.

נאָך אַ רעפיהרען די נייע וואַהלען וועט אַלס מלוכה-פּרעזידענט אַרויסגיין ריקט יעדען נעגעראַל פּרוסמאָר.

!! ביליג, גוט, געשמאַק !!

פאַר קאַפע-בעזיכער איבעראַשענדע נייעס!

Cukiernia „ADLON"

Piotrkowska 17 tel. 247-22

היינט, דינסטאָג, דעם 13 סעפּט. ערעפנונג פון ווינטער-סעזאָן מיט אַ כיוּפּרין: ביזן 30 סעפּט. ה. י. בעקומט יעדער בעזוכער, וואָס בעשטעלט אַ גלאָז טעה, אָדער 1/8 שוואַרצע קאַווע פון 5 ביז 8 אָוונד פאַר 30 גראָשען: **צוויי טשאַסטעס אומזיסט.**

ווי אויך אָוונד-ברויט פון 5 נאַכט. ביז 10 אָוונד. פון 4 שפּיצען מיט פיש נאָר פאַר 1,60 זל. ברויט פריי. קומט איבערצייגט אייך!

מיט אכטונג צוקערנע „אדלאָן" אינה: ר. ברייטשטיין.

אגודה לזמרה ולספרות עברית „הזמיר"

אל. קאַשטשושקי 21.

די פערוואַלטונג פון „הזמיר" אין מודיע, אַז עס ווערען אָנגענומען איינשרייבונגען צו דעם ניי-אָרגאַניזירטען

סימפאָנישען אַמאַטאָרען-אָרקעסטער

אונטער דער דירעקציע פון ה' סלוטערין פּיעטרושקאָ.

דאָס פּראָגראַם נעמט אַרום: סימפאָנישע, פּאָפּולערע און קאַמעראַלע מוזיק (רוסישע, שריאַ, קוואַרטעטען א.ד.ג.), אַמאַטאָרען, וואָס שפּילען אויף שטרייך- און בלאָז-אינסטרומענטען, דאַרפען זיך מעלדען אין סעקרעטאַריאַט פון „הזמיר (אַל. קאַשטשושקי 21) מאָנטאָג דינסטאָג מיטוואָך און דאָנערשטאָג פון 8,30 ביז 10 אָוונד.

אונגאַרישער יוסטיץ בעשטראַפט

אַ יוד פאַר שלאָפען ביים דאַוונען

בידאַפּעסט, (י"א) דאָס געריכט פון דאַבראַטשין האָט בעשטראָפט מיט 75 פענגע און מיט פּראָצעס-הוצאות דעם יודישען אַנטוואָרטער דוד פעקעטש, ווייל ער איז שבת בעי קריאת-התורה אין שוהל ענטשלאָפען געווארען און אַזוי הויך געשנאָרכט, אַז דער גאָטעס-הויסס איז דאַרורך געשטערט געוואָרען. דאָס געריכט האָט אַרויסגעגעבען דעם פּסק אויפ'ן סמך פון אַ רפנישער עקספּערטיזע, אַז לויטן יידישען רעכט מאַר מען ניט שלאָפען אין אַ מקום קדוש בעת'ן דאַוונען.

דער בעשטראָפטער זאָל האָט דערלאַנגט אַנ'אַפּעלאַציע נעגען דעם אורטייל.

אַ וויכטיגע אויסלענדישע פירמע

זוכט אָגענטען צו פערקויפען געגען פּראָוויזיע

טעה, קאַפע און קאַקאַאָ

נאָר ערנסטע פערזאָנען, וואָס זענען בעקאַנט מיט'ן פערקויף פון די אויבנ. אַרטיקלען ווערען געבעטען צו מעלדען זיך פערזענלעך מיטוואָך דעם 14 ד. ה. אויפ'ן אַדרעס לאָדז פּאָלודניאָווא 20 וו. 53 אין די שעה'ן פון 7 ביז 10 אָוו.

יודיש טעאַטער „פילהאַרמאָניע"

פערבאַנד-טרופּע פון א.א.ס. אין פּוילן. אָנפירונג א. בעומאַן

איינצינע יודישע אָפּערעטען-טרופּע אין לאָדז

לעצטע פאַרשטעלונג! לעצטע פאַרשטעלונג!

היינט דינסטאָג, 9 אָוונד

גאַסטשפּילען פון דער בעליבטער אָפּערעטען שוישפּילערין

מרים קאַראַלאָווא

אין דער ערפאָלגרייכער קאָמישער אָפּערעטע

„מלכה'לע"

מיט מרים קאַראַלאָווא אין דער הויפּטראָלע, וועלכע געהט מיט גע-וואַלדיגען ערפאָלג מיט אָנטייל פון יוגענדליכען ליבהאָבער א. טעפּנער אין דער אָפּערעטע בעטייליגט זיך דער פינאַמינאַלער ה. סאַמבאַראָוו.

אַכטונג! בוז פרייטאָג ווערט נישט געשפּילט.

פרייטאָג סענסאַציאָנעלע פרעמיערע!

אָפּגעברענט דאָס שטעטל סאַלנאַ

הונדערטער יודישע משפחות געבליבען אָהן אַ דאַך איבער'ן קאָפּ

לאָמזשע, (י"א טעלעגר.) אין שמעטעל סאַלנאַ, לאָמזשער פּאָוויאַט אין אויסגעבראָכען אַ מוראַדיגע שרפה. צעהנדליגער חזער זענען אַוועק מיט'ן רויך. אַנגעגע הונדערט יידישע משפחות זענען געבליבען אָהן אַ דאַך איבערן קאָפּ. אַלע פּערלעשער אַפּטיליונגען פון לאָמזשע זענען אַרויסגעפאָרען קען פאַשנאַ אין דער רעטונגס-אַקציע בעטייליגן זיך האָט דער אָמזשער פּאָליצייַ.

בראַניסלאַוו נימפעל

אין פילהאַרמאָניע

צווישען דער יודישער בעפעלקערונג אין לאָדז האָט דער קאָנצערט פון בראַניסלאַוו נימפעל, וואָס קומט פאַר דאָ נעכשיו דעם 15-טען סעפּטעמבער אין פילהאַרמאָניע, אַרויסגערופען אַנ'אויסגעצייכנטע פאַרגעזעלשאַפט. בראַניסלאַוו נימפעל איז אַ צווייבער-נאָמען אין דער מיזיקאַלישער וועלט. ער געהערט צו די גרעסטע מיזיקאַלישע גאונים וואָס די וועלט פאַרמאָגט.

דער אויצמוגער קאָנצערט איז דער לעצטער פאַר דעם קינסטלער'ס אָפּפאָרען קיין אַמעריקע.

דאָס פּראָגראַם, וואָס בראַניסלאַוו נימפעל, וועט אויספירען, בעשטעהט פון טייסטערווערק פון דער קלאַסישער, מאָדערנער, ווי אויך אַרויגעלעגער יודישער מוזיק. אַקאָמפּאַנירען וועט איהם בעים קלאַוויר זיין ברודער, דער בעריהמטער פּיאַניסט לאָאָל נימפעל.

Dr. A. Zebrowski

צוריקגעקעהרט

נאָז און אויערן - קראַנקהייטען

ראַדוואַנסקאַ 15. טעלעפ. 22-232.

נעמט אָן פון 3—1 נאָכמיטאָג.

Dr. J. Herszfinkiel

ul. Zielona 8a. tel. 111-87

צוריקגעקעהרט

DR. MED.

A. Landkof

choroby wewn. **powrócił**

mieszka obecnie: Al. I Maja 5, tel. 138-34

przyjmuje od 2—3 i od 7—8

Dr med Józef Szeps

ספּעצ. פאַר אינערליכע קראַנקהייטען

צוריקגעקעהרט

פּילסודסקיגאַ 36 טעלעפאָן 224-13

נעמט אָן פון 6 — 8 אָוו.

צוריק אַרבעט

I. ROZIN-REICHOWA

זגערושער 15.

צוריקגעקעהרט

נעהמט אָן פון 2-10 און 7-4 צו לעצטן גיצע פּרייזען

Dr B. Robinzon

פּיעטריקאָווער 10. טעל. 131-86

צוריקגעקעהרט

נעמט אָן פון 8-9 אין פרי 3-4 נאָכמ.

lek. dent.

S. Rozen-Rawiczowa

צוריקגעקעהרט פון אויסלאַנד

נעמט אָן אַנאַנצען טאָג קילינסקיגאַ 9

טעלעפאָן 154-36

D-r med.

MARKOWICZOWA.

POWRóCIŁA

Choroby weneryczne i skórne

Zawadzka4, tel. 166-35.

Przyjmuje od 1 r. i od 3 8 w.

Dr. med.

G. Gersztajn

ספּעציאַל-אָרצט פאַר אויג און קראַנקהייטען

צוריקגעקעהרט

Traugutta 12 tel. 175-10

נעמט אָן פון 11-1 אין פרי 7-8 אין

Dr. med.

Ignacy Grynberg

ספּעציאַל-אָרצט פאַר הערץ

און אינערליכע קראַנקהייטען

צוריקגעקעהרט

Cegielniana 17, telef. 174-15.

שעף פון אַמעריקאַנער גענעראַל-שטאַב בעזוכט מאַנעווערס אין וואַרשע

דער ש.ץ פון אַמעריקאַנישען גענעראַל-שטאַב נעבן. מאַק אַרטהור האָט בייגע-וואוינט די מאַנעווערס פון פּוילישען מיליטער אין וואַלין.

—:8:—

פּוילע טאַבעלע פון דער מלוכה-לאָטעריע

4-ער ציהונג-טאָג פון דער 5-ער קלאַס

75.000 na Nr.: 103448.

Po **10.000 zł.** na N-ry: 15109 69237 79145 126170.

Po **5000 zł.** na N-ry: 44968 100661 114361 131499 135631.

Po **3000 zł.** na N-ry: 4017 14058 81472 88155 111280 119527 129430 145778 149309.

Po **2000 zł.** na N-ry: 22508 24703 27609 30190 36090 44813 49848 49910 78436 82449 85060 101937 109095 122489 156242.

Po **1000 zł.** na N-ry: 103 3191 699 7354 23354 25332 31718 32630 37055 46372 60044 62769 68000 78177 81789 92353 94618 105213 112428 113824 114708 115205 122672 122763 128285 136347 139613 143667 148160.

I ciągnienie — stawki.

13 83 90 104 9 15 249 401 42 72 83 570 759 828 37 1065 310 467 629 716 35 855 2106 205 31 320 89 443 89 585 650 775 868 915 66 91 3226 87 415 517 653 720 947 4296 402 47 78 517 46 53 62 751 817 5005 178 251 361 526 618 88 787 826 41 65 99 6000 14 135 206 16 384 622 755 78 845 7053 317 26 490 517 40 89 611 8582 632 68 801 933 9041 486 548 605.

10224 385 452 75 756 809 900 11035 359 502 90 808 44 976 12021 152 235 77 481 500 747 13229 72 340 540 69 647 14013 106 428 567 76 816 15025 114 244 485 828 90 928 16076 684 735 56 17198 468 553 70 700 817 78 90 93 94 18013 290 493 559 997 19464 502 13 23 779.

20022 100 351 426 547 93 613 811 51 973 88 21312 814 22012 305 508 9 58 59 800 82 23011 61 94 105 585 623 34 858 928 24112 221 704 55 25410 629 814 942 26044 193 278 79 512 57 845 70 27077 886 715 70 813 946 28151 216 317 77 420 757 67 823 922 88 29150 76 378 537 819 69 92.

30257 398 486 01 17 85 709 893 919 31003 109 39 523 729 840 32024 182 95 210 441 46 522 636 953 33189 229 55 401 18 568 714 34006 619 818 955 35052 98 277 87 565 720 949 36092 179 287 301 403 52 62 68 579 642 792 937 37189 258 463 675 707 19 940 38258 355 430 556 845 39020 38 155 582 827 911.

40081 282 324 42 56 416 532 784 861 984 41181 96 212 16 73 611 35 86 711 76 97 99 873 948 42235 31 593 715 43238 343 93 530 631 35 65 701 33 44503 873 85 937 45125 500 25 616 27 58 844 909 46091 199 323 653 731 818 47183 469 86 91 742 808 48021 46 285 380 457 514 633 716 992 49322 66 521 91 692 870 937.

50001 43 376 51109 675 900 88 52012 41 88 126 47 51 87 215 20 488 513 38 67 691 772 826 73 79 53150 52 652 98 964 54288 349 561 98 55008 56 156 683 56023 35 127 456 532 676 732 71 57009 11 218 301 473 548 670 58139 291 329 551 616 978 59068 127 64 401 590 663 716 18 854 930 40 72.

60003 10 152 208 336 416 511 744 61034 190 209 18 343 68 463 530 35 77 623 62067 135 76 94 258 481 83 511 18 860 63379 80 519 91 783 64101 346 75 99 582 726 79 896 65023 433 97 674 818 941 66051 141 94 212 83 310 95 415 528 641 869 93 67031 250 62 392 507 15 65 654 92 760 874 900 65 68090 268 460 66 550 653 703 958 69235 60 441 69 670 83 962.

70007 189 661 703 71075 149 248 63 65 81 420 30 650 789 949 52 72027 63 79 196 519 28 44 612 776 818 73082 95 113 90 321 683 717 44 835 48 67 74123 74 89 236 85 551 791 975 75053 63 433 513 755 818 29 920 86 139122 54 89 245 708 18 34 924.

140017 98 265 74 407 565 776 941 141254 56 92 348 414 538 611 776 142027 150 68 69 234 45 72 584 621 762 854 929 143491 581 603 95 762 144035 469 546 862 145043 328 61 759 73 831 965 146069 84 195 217 309 48 504 607 952 75 147357 415 583 884 115 74 227 372 587 94 716 21 879 942 148519 54 629 49 90 721 25 819 149051.

אין ווידער נעכטען, אין 4. טאָג פון דער ציהונג פון 5. קלאַס איז געפאַלען דאָס גאַנצע

זל. 10.000 אויף נומער 79145

איז דער גליקליכסטער מאַלעסטור!

B. WEINBERG פּיעטריקאָווער 42 פּיליצע נער פּיעטריקאָווער 163

מורי שטרייכען אונדער, אַז אין ערשטען טאָג פון דער ציהונג פון דער איצטיגער 5. קלאַס איז דאָס גרעסטע געוויכטיגסטע טאָג 20.000 זל. אויפ'ן נומער 142:84. אויך געפאַלען אין אַנדערע קלעצקעס.

58 [illegible] 03 6 76124 213 303 412 544 630 89 723 77037 530 746 58 814 78007 112 99 211 36 79050 113 98 387 402 56 703 87 884.

80054 87 256 964 71 81175 288 323 957 82005 202 15 307 36 418 61 597 819 83263 488 742 59 851 977 84319 71 629 69 714 47 56 76 87 970 85034 53 80 122 99 237 338 41 424 29 63 95 549 623 32 840 86227 511 18 658 846 76 87169 848 67 99 400 509 712 860 971 88028 72 74 341 492 603 79 744 89240 80 341 426 797 845 81 917.

90152 335 761 76 85 844 91158 226 73 96 423 44 508 639 706 52 901 3 48 92056 91 98 119 71 205 71 96 791 840 941 71 83 99 93305 788 889 94029 15264 349 658 707 808 972 95 95053 213 33 66 73 408 36 556 88 846 96001 10 16 120 225 74 81 308 556 70 765 872 97126 48 66 276 88 371 439 679 875 925 32 59 90 98014 99366 81 526 33 643 730 898 934.

100095 201 385 567 826 971 101003 102 329 459 88 102176 236 43 384 456 634 103083 96 139 243 49 318 619 44 77 836 938 10452 57 329 74 465 586 755 872 83 105072 74 88 256 460 673 703 33 89 98 106088 553 107043 115 37 38 295 385 431 617 108021 99 359 60 587 759 974 109172 255 490 602 21 46 728 989.

110071 184 959 11206 309 31 427 676 813 953 112384 113373 79 451 53 778 995 114128 82 327 508 55 663 741 818 926 115150 93 205 68 305 502 5 116276 958 117126 64 239 317 71 86 435 90 508 62 890 917 118012 74 100 96 267 464 768 89 829 98 997 119250 88 577 869 86 932.

120030 288 584 86 663 791 121027 117 22 307 503 50 78 84 88 856 963 801 964 126091 105 211 84 326 44 632 122008 110 13 269 380 649 84 866 909 123014 41 346 555 610 715 878 935 124043 100 256 535 96 677 725 50 922 61 125110 252 86 398 560 677 96 787 67 127249 307 564 68 679 750 86 868 128043 66 208 372 536 68 669 875 919 129132 265 512 619 758 84 86.

130047 110 275 97 448 558 700 11 74 818 925 84 131043 227 33 311 19 45 582 607 13 50 749 836 48 132177 92 311 18 458 89 608 809 55 906 50 133081 136 271 300 59 79 446 64 69 84 743 950 75 134308 45 47 80 86 471 82 595 801 84 92 923 135003 73 137 79 211 323 611 984 136066 203 10 90 408 68 501 20 814 15 994 137005 79 184 305 64 597 792 850 138015 47 52 72 101 273 328 51 485 578 687 54 723 824 58037 91 199 259 730 55 951 59092 346 66 90 34 585 29 712 21 912.

60053 310 430 531 710 87 851 929 61325 433 601 64 908 37 62340 438 95 746 868 63012 80 284 439 787 64017 468 500 3 752 65203 634 975 96 66289 618 770 67027 189 209 56 342 462 65 99 501 83 637 838 934 68035 109 28 232 300 650 92 930 69128 70 95 246 351 425 521 634 47 884.

70046 65 222 27 392 487 543 66 778 812 969 71360 667 77 86 700 52 828 976 72051 82 474 601 708 27 902 73198 235 300 540 74291 454 885 75808 79 485 550 752 801 73 902 29 74 76010 246 267 924 77039 189 217 55 417 38 91 560 78222 35 81 419 632 732 977 79008 187 328 476 604 12 96 742 836.

80090 138 99 208 517 608 57 727 47 937 81244 804 964 82292 311 33 34 466 92 634 47 813 83137 233 335 531 972 84277 585 662 870 85264 413 702 32 885 86206 316 43 434 36 953 87037 49 58 244 72 390 742 994 88053 190 268 99 304 42 69 479 522 98 738 89162 311 64 503 752 813 907.

90069 141 97 337 70 96 600 834 920 61 94 91067 87 101 440 792 902 33 53 92168 248 72 589 790 931 52 93300 49 412 513 951 94007 123 226 425 88 640 89 96 804 66 916 17 24 51 99 95170 235 49 305 490 580 809 991 96054 67 144 368 93 403 668 714 802 20 968 97377 556 941 98693 937 99002 181 591 748 868 83.

100080 294 386 615 86 735 806 101076 324 31 58 528 87 611 15 740 842 102028 103 418 546 87 781 927 103180 93 222 364 676 753 851 908 12 104033 95 373 649 709 933 105213 15 64 95 376 499 701 920 106001 49 130 33 327 585 617 889 107248 54 81 352 70 428 76 870 108009 71 75 175 514 67 74 600 83 707 995 97 109030 96 301 14 450 521 39 623 68 868 921 68.

110283 345 514 643 830 64 111017 56 94 269 668 710 73 826 947 57 112196 283 97 513 829 113078 86 164 365 604 45 774 962 114040 429 592 927 115026 243 513 83 672 752 84 85 854 116030 47 291 812 117059 166 218 52 538 48 86 780 985 118164 209 416 760 95 849 74 906 119220 314 57 438 649 75 87 781 854 82 996.

120003 96 413 975 121000 66 629 59 749 88 122188 381 610 730 801 21 123813 53 966 124030 55 81 84 154 48 69 356 92 423 61 699 726 72 881 125012 17 269 90 565 689 934 126101 510 78 616 779 127095 143 263 512 648 797 859 128024 113 209 310 603 794 995 129216 525 710.

130052 262 405 827 49 70 924 131000 20 250 348 75 568 805 68 906 132032 37 41 275 328 471 645 74 834 911 133027 246 353 493 816 134090 93 110 203 868 135012 90 200 366 136028 100 51 221 29 615 40 37044 417 61 88 604 7 981 138003 16 40 285 303 539 625 821 90 937 68 139583 682 727.

140063 65 269 421 84 611 50 51 91 774 807 141015 80 197 326 481 547 82 142135 217 615 79 851 55 143013 62 67 407 61 526 644 98 822 958 62 144279 145039 213 331 505 92 621 753 146494 825 983 147007 38 168 238 439 827 66 912 83 148012 41 110 218 329 517 713 813 905 149176 348 828 94 980.

150248 322 473 597 644 53 733 63 896 934 151021 113 290 489 725 67 971 152028 243 317 553 734 817 153043 57 103 21 300 484 505 43 648 78 719 941 154198 200 443 570 678 155071 153 210 455 827 986 156312 403 509 78 806 157327 48 471 540 90 753 922 158049 150 259 378 305 54 400 44 46 550 606 828 953 159063 607 975 91.

150070 74 173 245 94 305 417 27 582 1510[illegible] 87 727 506 20 72 731 910 152495 598 627 87[illegible] 86 153003 20 232 309 539 59 779 811 938 154087 248 470 755 870 99 155319 54 905 156299 494 655 759 829 37 97 943 97 157349 71 406 509 617 761 82 859 944 158091 181 522 653 753 57 159123 333 893 97 922 83.

II ciągnienie — stawki.

29 167 242 402 38 560 607 83 1251 484 527 615 38 709 58 828 2001 215 370 445 653 762 967 3282 331 424 36 52 618 39 4102 8 38 331 473 512 622 36 744 60 903 23 5539 958 98 6162 208 358 7185 281 536 59 889 8026 36 76 90 106 236 46 552 843 906 9019 64 207 19 434 522 641 61 740 822 963.

10176 304 12 682 11053 112 84 301 526 12031 69 422 631 13025 88 215 318 67 568 632 85 962 14718 955 95 15107 94 319 20 73 504 5 69 682 766 948 75 16208 90 483 584 638 749 808 29 34 55 17118 29 85 308 48 89 655 833 18095 388 511 831 19209 14 701 7 60 832.

20052 62 85 258 327 411 550 73 639 871 826 64 21000 188 278 92 579 98 623 764 843 22010 222 23 60 417 84 584 991 23219 426 547 613 67 80 980 24066 67 118 51 361 406 40 539 715 25366 412 742 55 26057 241 43 66 84 662 83 801 3 20 94327166 70 338 418 43 583 735 825 28023 155 207 402 656 29016 30 98 177 336 528 68 665 709 42 85.

30190 26 76 348 481 45 512 19 730 848 31183 724 32266 320 488 577 730 33112 364 445 595 49 699 736 828 79 34103 91 69 200 24 69 408 620 35447 87 506 810 36090 128 29 93 545 670 52 37055 57 259 441 583 605 38001 289 81 87 303 25 709 39082 52 153 81 360 539 99 637 955.

40029 22 36 298 353 594 800 59 41066 152 253 15 31 456 647 780 88 99 813 61 977 42006 152 477 57 2 619 794 59 815 41 43050 111 257 688 46 47 722 44099 132 93 252 67 42 41 311 514 90 749 843 968 45055 204 407 46 46372 437 14 725 889 967 47088 171 276 345 668 792 61 843 97 48075 474 560 771 887 49253 352 593 651 844.

50026 420 884 51153 253 352 78 429 503 641 726 834 18 967 71 83 52070 267 16 8 337 542 808 960 11 53121 211 36 688 890 933 86 54119 415 714 851 93 55163 18 224 499 52 670 714 815 940 56063 60 241 421 511 677 714 48 800 57278 67

לאָדזער טאָגעבלאַט

דער רעדאַקטאָר נעמט אָן פון 6 ביז 8 אָוונט. נישט בעשטעלטע מאַנוסקריפּטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

„Lodz. Tageblat" Łódź Piotrk. 16
Skrz. poczt. 16
טעלעפאָנען רעד. 100.57 אדמ. 100.47

אַלטער און יונגער דור פון דער אסימילירטער בורזשואזיע

אַנ'אַנאַנימער ראַמאַן, וועגן דער יודישער גרויס-פינאַנץ אין פראַנקרייך

(אַ בריף פון פאַריז צום „לאָדזער טאָגעבלאַט") —:— פון י. שעכטמאַן

די מאָדע אויף „יודישע ראָמאַנען" איז אין דער לעצטער צייט אַביסעל אין פראַנקרייך שוואַכער געוואָרען. „דור גאָלדער" פון אירענע נעמיראָווסקי איז געווען דער לעצטער „גרויסער דערפאָלג" פון דער סעריע „יודישע ראָמאַנען", וועלכע האָבען אין משך פון יאָהרען ממש פערפלייצט די פראַנצויזישע ליטעראַטור. נאָך „דור גאָלדער" איז איינגעשרעטען אַ לענגערע פויזע. און ערשט די טעג איז ווידער אַמאָל ערשינען אין דעם בעריהמטען פערלאַג „פלאַמאַריאָן" אין פאַריז אַ בוך, וועלכס האָט ווידער ציגעצויגען די אויגען פון די ליינער און פון דער קריטיק. דער נייער ראָמאַן טראָגט דעם נאָמען „אדאַן, פרידמאַן און קאָ" און זיין מחבר איז אַנ'אַנאָנים, וועלכער צייכענט ברוך.

ווער עס איז דער דאָזיגער אַנאָנימער מחבר, — ווייסט קיינער נישט.

„אדאַן, פרידמאַן און קאָ" שטעלט מיט זיך פאָר אַ ברייטען און קינסטלערישען בילד פון דער יודישער „גרויס-פינאַנץ" אין פראַנקרייך, פון איהר לעבען און טעטיגקייט, פון איהר פסיכאָלאָגיע און איהר טראַגעדיע. אָהן שום טענדענצען, אָה יעטוועדע סימפּאַטיעס אָדער אַנטיפּאַטיעס צו די פערשידענע מענשען-טיפען, וועלכע פיגורירען אין רעם ראָמאַן, שילדערט ברוך די דאָזיגע אַזעגנאַרטיגע קליינע וועלט, וועלכע שטעהט אויף דער גרעניץ צווישען אַפּגעשטאָרבענדער יודישקייט, אַסימילאַציע און פולשטענדיגער נשמה-פוסט-קייט.

„אדאַן, פרידמאַן און קאָ" איז אַ נאָמען פון אַ אַלטען און רייכען יודישן פראַנצויזישען בענק-הויז. פימאַן אדאַן, איז פון אַ נידעריגער אָפּשטאַמונג: זיין פאָטער איז געווען אַ פּשוטער אָרטער שניידער און זיין מוטער — אַ קעכין. אַלס יונגער מאַן איז ער אַריינגעטרעטען אין דער באַנק, און האָט דאָרט מצקומען זיינע געשעפטליכע ערציהונג. ער איז געוואָרען אַ בעקאַנטער באַנקיער, אַ שותף פון דער פירמע, אַ מיליאָנער. און ער האָט זיך אינגאַנצען אָפּגעזאָגט פון אַלץ, וואָס האָט עפּעס געמיינזאַמעס מיט יודישקייט, מיט יודישער טראַדיציע, מיט פּימפּאַטיע צו זיינע פאָלקס-ברידער. בעת ער מיט דורכפיהרען אַ גרויסע פּראָזאַקציע אויף דער בערזע און זיין שותף פרעגט איהם, פאַרוואָס ער האָט די דאָזיגע אָפּערעציע נישט דורכגעפיהרט מיט דער הילף פון אַ יודישען אָגענט, וועלכער וואָלט געקענט דערביי גוט פערדינען, ענטפערט ער קאַטעגאָריש:

— איהר ווייסט גאַנץ גוט, פרידמאַן. אַז די דאָזיגע טיילונג אויף יודען און קריסטען עקזיסטירט מאַר מיר נישט, עס זענען פאַראַן נאָר פראַנצויזען — און צווישען זיי אַזעלכע, וואָס אַרבייטען שלעכט און דאָס איז אַלץ.

געשמדט האָט זיך סימאָן אַראַן נישט. אָבער אין זיין לעבען איז גאָרנישט, וואָס זאָל אָנפיהלען זיין נשמה מיט וועלכען נישט איז פאַזיזיוען אינהאַלט. דאָס איינציגע, וואָס איז איהם נאָך פערבליבען פון דער טראַדיציאָנעלער יודישער מענטאַליטעט, איז זיין פאַמיליען-זין, זיין ליידענשאַפטליכע ליבע צו זיינע קינדער. [פאַר זיי אַרבייט ער, פאַר זיי קלייבט ער זיינע מיליאָנען. אין זיי זעהט ער די ציקונפט פון זיין לעבענס-אַרבייט.

אָבער קיין אמת'ן נחת האָט ער אויך אין זיינע קינדער נישט. דער לעטער ראַזעאַל, וויל גאָרנישט וויסען פון דעם פאָטער'ס פינאַנץ-אינטערעסען. עס ציהט איהם צו קונסט. ער וויל ווערען אַ מאָלער, און ער געהט אַפילו נישט אַריין אין פאַטער'ס קאָנטאָר, פירענדיג אַ באַהעמע לעבען מיט די 10,000 פראַנק, וואָס ער בעקומט יעדען מאָנאַט פון דעם פאָטער. אַנשטאָט התונה צו האָבען מיט די שאָכטער פון פאָטער'ס שותף פרידמאַן און צו בעקימען אַ גרויסען נדן, פערליבט ער זיך אין אַ קריסטין. אַ יונגע און אָרימע זמזרי-קאָנערין. און האָט מיט איהר התינה, קיין שום יודישע אינטערעסען אָדער סענטימענטען האָט ער נישט. אָבער דער אַלטער אַראַן, און זיין פרוי פון יענער יוהן, — נישט ווייל זי איז אַ קריסטין, נאָר ווייל זי איז אָרים און איז נישט פון אַנ'אַריסטאָקראַטישער בשטאַמונג, יי זאָגען זיך אָפּ זיך צו בעקעקען מיט זייער שניר. אין פערוועהרען דאָס צו טון איך זייער ציוויישען דאָהן לואי. און דאָס ברענגט צו אַ פראַגישען און גראָטעסקען ענדיגד.

לואי ענטשפּרעכט אינגאַנצען דעם געשמאַק פון זיין פאָטער. ער בעשעפטיגט זיך גערן מיט באַנק-אָנגעלעגענהייטען, אינטערעסירט זיך אַקטיוו מיט ספּעקולאַציעווע קאָמבינאַציעס, האָט רייכע און אַריסטאָקראַטישע בעקאַנטשאַפטען, האָט טייערע טעטערסעס; אין גראָד אין איהם זעהט דער אַלטער אַראַן זיין נאָכפאָלגער. אָבער דאָ קומט דאָס טראַגישע. ראַפעל'ס פרוי די יונגע קריסטליכע אַמעריקאַנערין, האָט נישט ליב איהר מאַן. זי האָט שוין פאַר איהם געהאַט ליבהאָבער. האָט מיט איהם חתונה געהאַט אין דער האָפנונג צו פיהרען אַ לוקסוס-עקזיסטענץ. — און האָט זיך אין דעם ענטוישונג; אויך אין סעקסועלען זין בעפרידיגט איהר מאַן נישט ציפעליך, פאַהרענדיג אַ האַלב-שכורע פון עפּעס אַ פיקניק, טרעפט זי אין גאַס איהר שייאָגער לואי. זיי האָבען זיך קיינמאָל נישט געזעהן און הייבען קיין אַהנונג וועגען זייער קוב שאַפט. ראַפעאַל'ס פרוי ווערט לואי'ס געליבטע; זי וויל זיך נוקם זיין אין איהר יודישען מאַן, וועלכען זי האַסט שוין. ערשט שפּעטער דערוויסט זיך, אַז אויך איהר ליבהאָבער איז אַ יוד. — לואי דערוויסט זיך, אַז ער איז דער ליבהאָבער פון זיין ברודער'ס פרוי..

דאָס פייניגט איהם אַ געוויסע צייט. אָבער ער איז אַ גאַנץ „מאָדערנער" מענש און נאָך אַ געוויסען אינערליכען קאַמף זעצט ער פאָרט זיין פערהעלטניש מיט דער יונגער פרוי. נאָך מעהר: ער נוצט אויס זי אינטימע אינפאָרמאַציעס. וועלכע ער האָט בעקומען פון איהר כדי איהר צו צווינגען נאָכצוגעבען דעם אַלטען אַראַן און זיך צו גטן מיט ראַפעאַל'ן. נאָכ'ן גט דערוויסט זי זיך ערשט. ווער איז איהר צופעליגער ליבהאָבער און פאַר אַ ראָלע ער האָט געשפּילט אין דער גאַנצער זאַך: ביי לואי אין דער וואוינונג ווערשיסט וי דעם אייניגען טרייסט פון דעם אַלטען אַראַן...

נישט אַ סך גליקליכער איז דער גוהל פון דעם אַלטען פריזמאַן, אַראָנ'ס שותף. יענער איז מעהר יוד. ער ווערט נישט מיד איבערצו תורה, אַז „אַ קריסט איז אַ קריסט אין אַ יוד איז אַ יוד". ער שענקעסט קיינמאָל נישט, אַז זיין זיידע, וועלכער האָט אויך אַמאָל געווינט אין אַ וועלטליכער קאָרעיאַ, איז געשאָרבען אַלס אַ פרומער און אַפילו פאַנאַטישער רב אין פראַנקפורט

(ענדע זעה זייט 4)

א פאַלק קען נישט פערצווייפלעז צוליב א מפּלה

זשווירקאָ'ס טויט — אַ נסמה-אָקט פון דער בעזיגטער נאַטור.-ענדעקעס פאַרערו אומצובערענגען אַלע יודישע פערמיטלער.- אפקלאַנגען פון דער פוילישער פרעסע

די גאַנצע פוילישע פרעסע איז פול מיט אַרטיקלען געווידמעט דעם טראַגישען טויט פון דער העלדישען פליהער זשווירקא און אונזש. ווינגראַ.

די „גאַזעטאַ פּאָלסקאַ" שרייבט: „דער מענש פיהרט אַנ'אונאויפהערלעכען קאַמף מיט די נאַטור-כוחות, און דעריבער ווען אַ מענש האַלט אָפּ אַ נצחון איבער די דאָזיגע כוחות זעהט די מאַסע איהר אַטענעגען זיג איבער די געפאַהרען, וואָס לויערן אויף איהר אויף טריט און שריט. די נאַטור איז אָבער דערשטיג נאָך ניכה. ווען זי ווערט בעזיגט, בעגטעוועט זי זיך. זי ווערט אַן אַלע איהרע כוחות גראָד געגען דעם, וואָס האָט זי מנצח געווען. דאָס איז די סיבה, וואָס אַמונדסען האָט געפיגען זיין טויט אויפן נאָרד-פאָל. די נאַטור דאָט אַרויסגעלאָזט זי רוהיג אַלע, וואָס זענען געלעגען אין דערזעלבער ריכטונג ווי דער אָבער אויפגעלעזט אַלע איהרע כוחות גראָד נגען די, מיט וועמען זי גלייכען מאַכט האָט פערבונדען דעם גלייכען אין זיג אויבער די נאַטור-קרעפטען.

די „גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ" שרייבט: „דער טראַגישער טויט פון פּראָפעסאָר זשווירקא האָט אונז געטראָפען גראָד אין דעם מאָמענט, ווען איבערפולמע מיט פרייד פון נצחון, האָבען מיר געבויט דרייסטע פלענער וועגען אַ נייער, רחמפולער תקופה און פוילישען פלוה-וועזען אַ גרויס פאָלק מאַך אָבער נישט בלויז טרויערן אויבער אַ מפּלה. דעם גרעסטען כבוד, וואָס מ'קען אָפּגעבען די געפאַלענע העלדען וועט זיין פאַרטזעצען דאָס ווערק. וואָס איז דורך זיי אָנגעהויבען געוואָרען.

בײַ דעם דאָזיגען אַלגעמיינעם טרויער און וועלכען דאָס גאַנצע פוילישע פאָלק געפינט זיך, פערנעמט נישט דער ענדערישער אָרגאַן פאַרטזוזעצען זיין מיאוסע אַנטיסעמיטישע העץ - קאַמפּאַניע. די „גאַזעטאַ וואַרשווסקאַ" פאָדערט אויף די רעגירונג צו פיהרען אַנ'ענערגישען קאַמף מיט די פערמיטלער ציל וועלכע די פיליגע לאַגדווירשאַפטליכע אַרמיקלען קאָסטען די שטאַטישע בעפעלקערונג אַ סך מעהר. פערשטעהט זיך, אַז פערמיטלער זענען בײַ די עדרעקעס נאָר יודען. „פון די דרײַ מיליאָן יודען, וואָס וואוינען אין פוילען, שרייבט די דערמאָנטע צייטונג — פערנעהמט זיך נאָר אַ קלענער טייל מיט פּראָדוקטיווער אַרבייט. די לויט גרעסטע מעהרהייט פון די דאָזיגע דרײַ מיליאָן לעבען פון פערמיטלערײַ". די ענדעקעס זענען אַזוי גרויסמויטיג און זענען מודה, אַז דער מדיזיס האָט אויך געטראָפען די יודען, אָבער דאָס פערערגערט נישט די לאַגע. אַ הגגערינער הנשעריק איז תמיד געפעהליכער פון אַזיאַטען. אָבער ווער ס'וויל פערקלענערען דעם וועג צווישען פויער און דעם שטאַטישען קאָנסומענט, דער קען נישט אויסמיידען דעם יודישען פערמיטלער, וועלכער עקספּלאָאַטירט שוין פון לאַנג דעם דאָזיגען וועג. „צי איז דאָס אַנטיסעמיטיזם? — מאַכט זיך דער ענדעקישער אָרגאַן תמוואַטע: די יודען זאָגען, אַז יאָ און זיי שרעקען זיך אַמשטאַרקסטען פאַר'ן דאָזיגען ווערטשאַפטליכען אַנטיסעמיטיזם. ס'האַנדעלט זיך אָבער וועגען געזונדמאַכען אונזער נאַציאָנאַלע ווירטשאַפט". די צייטונג הזר'ט נאָכאַמאָל איבער אויהר אַלטגעוועהנעם, אַז דער רוטענישע מונדערהייט איז עפּעס אַנדערש, אַז זי דאַרף נעגיסען פון גלעטבערעכטיגונג, דאַגעגען דער יודען נישט. דאָס ווערט בעגרינדעט דער מוט, וואָס די רוטענער שאַפען קאָאָפּעראַטיוועס און מטדען אויס די פערמיטלער, בעת די יודען לעבען בלויז פון פערמיטלערײַ. די ענדעקעס אַפּעלירען דעריבער צו דער רעגירונג „ציוומאַכען די „שער", וועלכע וועט צושנידען די קלעפיגע מאַכט פון הישערײַ".

פראַנצויזישער פרעמיער-מיניסטער העריאָ

נעגען דער אַנטיסעמיטישער העצע אין טוניס

פאַריז, (יט"א) די פראַנצויזישע ליגע פאַר קאַמף נעגען אַנטיסעמיטיזם האָט זיך געוואַנדט מיט אַ ברעף צו אַהער עהרען-פרעזידענט און איצטיגען פרעמיער מיניסטער עדואַרד העריאָ, און וועלכען עס ווערט אָנגעוויזען אויף די אַנטי-יידישע עקסצעסען און טויגים, כפאַקס און אַנד. שטעט אויף די פראַנצויזישע מעדיטעראַדיעם און צפון-אַפריקע.

דער פרעמיער-מיניסטער העריאָ האָט ענטפערענדיג אויף דעם ברעף, ערקלערט צו. אַנד.: איהר קענט זען ליכטיג, אַז די פראַנצויזישע מאַכט און טויגים וועט נישט דערלאָזען צו אַ נייעם אויסברוך פון עקסצעסען געגען די יודען. די עקסצעסען זענען אַרויסגערופען געוואָרען דורך אַנטיסעמיטישע אַרגאַנען. וועלכע נוצען אויס די וועגשטאַנדען נוים, וואָס הערשט אין לאַנד.

העריאָ פאָדערט אויף די ליגע פאַר קאַמף נעגען אַנטיסעמיטיזם, אַז מען זאָל אויסנוצען איהר אינגפלוס אויף די יודען און טויגים אין דער ריכטונג, דאָס זיי זאָלען ווסטען יעדע אונקלוגע האַנדלונג, פרי נישט צו געבען קיין געלעגענהייט פאַנאַנדערבלאָזען דעם רעליגיעזען האַס. עס דאַרף אויסגעמיטען ווערען יעדע אַקציע, וואָס קען פאַלש פערשטאַנען ווערען אַלס אַנ'אַקציע, וואָס איז געווענדעט נעגען דער מזזלמענישער רעליגיע.

העריאָ טעלט ווייטער מיט, אַז דער נעגערעל - רעזידענץ אין טוניס האָט נישט געראַטען דעם קרן היסוד-רעלעגאַט הערן האַלפערן אַרויסצופרעטען אויף ציוניסטישע פערזאַמלונגען, וואָס זענען אָרגאַניזירט געוואָרען צוליב זיין אָנקימען, פרי אַזוי אַרום צו פערמיידען אונרוהען.

אין ברעף פון דער „ליגע" צום פרעמיער העריאָ איז אויך אָנגעוויזען געוואָרען אַז די פראַנצויזישע מאַכט און טויגים האָט זיך אַנטזאָגט אַרײַנצולאָזען דעם פיהרער פון די ציוניסטען - רעוויזאָניסטן מען וול. זשאַבאָטינסקי.

העריאָ פערגעמט זיך נישט און זען מיט דעם דאָזיגען פאַקט.

פרעזידיום פון רייכסטאָג ביי הינדענבורג'ן

פון לינקס: גראַף (דייטש נאַציאָנאַלער) און עסער (צענטרום) בײַדע וויצע-פּרעזידענטען פון רייכסטאָג.

—:—

טויזענדער גרים פון רוסלאַנד ווילען עולה זיין קיין ארץ-ישראל

„רוסישע" קאַצאַפּען צו שלש-סעודות אין קיעווער שול. - בענענענישען און שטויסען מיט די שלוחים פון טויזענדער גרים. - אַ גר, וואָס האָט געלערנט אין טעלזער ישיבה.-אַ גר דערלאָזט נישט צו זאָגען ראש-השנה צו תקיעות דעם „יהי רצון" ווייל ער געפינט דאָרטען... דעם נוצרים נאַמען.-גרים פון רוסלאַנד האָבען געוואַנדערט אַ פאָר יאָהר, ביז זענען אַנגעקומען מיין מאַנסטאַנאַפּאָל

אין די יאָהרען 1920-21 בין איך געווען אין קיעוו וואו ס'האָבען זיך דאָן פערזאַמעלט די צעהנדליגער טויזענדער פליטים, צווישען וועלכע ס'זענען אויך געווען אַ גרויסער צאָהל גרים.

מיר אָרטיגע יודען, פלעגען אויס מורא פאַר דער יעווסעקציע איינגעדענען יעדען שבת אין די גרויסע שולען אַ פייערליכען לייטעראַווישען „שלש סעודות". אַ מין „עונג-שבת", וואָס איז איינגעפיהרט געווערען אין ארץ-ישראל בכלל און אין תל-אביב בפרט.

די אייגענשאַפט איז געווען, עהר גרויס. און אַט צווישען דעם גרויסען עולם האָב איך עטליכע מאָל בעמערקט מיינישע רוסישע פנים'ער. די דאָזיגע רוסען האָבען זיך אויך געשטופּט צווישען המון און זיך תמיד דורכגעבראָכען אַ וועג.

— וואָס פאַר אַ שייכות האָבען די דאָזיגע קאַצאַפּען צו אונזער שלש-סעודות? — האָב איך געהערט, ווי אַ סך „געליטענע" פון דער שטופּעניש האָבען זיך בעקלאָגט.

— נישט קיין קאַצאַפּען זענען מיר, נאָר אַזעלכע יודען ווי איהר. גלויביגע אין איינאיינציגען גאָט פון ישראל — מיר זענען גרים פון גרויס-רוסלאַנד, וואָס קלויבען זיך עולה צו זיין קיין ארץ-ישראל.

איך האָב געהערט די דאָזיגע תשובות פון פערשטאָנען ווער זיי זענען, כאָטש דער עולם האָט זיך געוואונדערט אין נישט פערשטאָנען, וואָס דאָ קומט פאָר.

איך האָב אויף זיי געוואַרט ביז נאָך „שלש-סעודות". ביז נאָך די רעפעראַטען און די זמירות און דערנאָך פעוויהרט אַ שמועס מיט די דאָזיגע גרים. מיר איז געווען אינטערעסאַנט צו וויסען ווי אַזוי זיי קומען אַהער אין אַזאַ „סמוטנע צייט" און וואָס רעכענען זיי צו טון.

אַט וואָס די דאָזיגע גרים האָבען מיר דערצעהלט:

מיר זענען שליחים פון טויזענטער גרים פון פערשידענע געגענדען און בעיקר פון די. וואָס לעבען ביי זי ברעגעס פון ווָלגאַ און אויפ'ן קאַוקאַז. אַט די דאָזיגע גרים ווילען מיט'ן גאַנצען האַרצען עולה זיין אין דעם לאַנד פון די אבות און זיך דאָרטען בעזעצען. מיר זענען שוין אויך געווען אין קאַמינסק (דאָס איינציגע אָרט אַריבערצולויפען קיין רומעניען און פון דאָרטען קיין א"י) אָבער מיר האָבען זיך איבערצייגט, אַז ס'איז נישטאָ קיין שום מעגליכקייט אַריבערצופיהרען דורך דער מסוכנ'דיגען גרעניץ טויזענטער משפחות. דערפאַר זענען מיר געקומען אַהער זיך מתחדל זיין ביי דער מאַכט, מ'זאָל אונז דערלויבען אויף אַ לעגאַלען אופן אַריבערצוגעהן די גרענ'ץ.

— וואָס האָט מען אייך געענטפערט דאָ אין קאָמיסאַריאַט — האָב איך זיי געפרעגט.

— גאָרנישט. זיי ווייסען אַליין נאָך נישט אויב מ'קען בכלל געבען אַרויספאָהר דערלויבנישען אין זיי ווערטען אויף אַ תשובה פון מאָסקווע. דערווייל וואַלגערן מיר זיך און ווערטען אויף אַ תשובה. אוב כאַפּען מיר זיך אַריין אין אַ מנין און האָבען הנאה פון „עונג-שבת".

אין מיטען פון אונזער שמועס גיט מיר אַ פרעג דער צלטסטער פון זייער חבורה, וואָס האָט אין זיין יוגענט געלערנט אין טעלזער ישיבה:

— זאָג נאָר מיר, אמת'ער יוד, ווער זענען דאָס די „בני היכלא דכסיפין לכחזי זיו דזעיר אנפין" (אַ זמר, וואָס ווערט געזונגען שבת צו „שלש-סעודות").

דאָס זענען קבלה-טערמינען, און איך האָב איהם געפרעגט דערקלערען, וואָס מ'מיינט מיט די דאָזיגע ווערטער.

— און איך אַלס אַ געוועזענער קריסט (ער האָט זיך מגייר געווען צוזאַמען מיט זיין פאָטער, זייענדיג אַלט 17 יאָהר) זאָג דיר, אַז ס'איז נישט מעהר, און נישט וועהניגער ווי אַ קריסטליך-מיסטישער רמז, וואָס האָט זיך אַריינגעגנב'עט אין אייער חסידישער קהלה, וואָס פערנעמט, משמעות אין אוקראַינע אַ חשובן אָרט. והא ראיה; אַז אין דער לומדישער מתנגדישער ליטע, וואו איך האָב געלערנט אין טעלזער ישיבה האָב איך דאָס גאָרנישט געהערט.

— אָבער מיר געפינען דאָך אַזעלכע טערמינען אויך אין דניאל, ווי למשל, „ינש", „עתיק יומין" א. אַ. וו.

— וואָס פאַר אַ טערגלייך? דאָרט איז עס דאָך כנו צו אַ מלאך און מלאכים און שרפים זענען דאָך דעמאָנט אין תנ"ך אַלס „מלאכי-ד" און „שרפי מעלה". דאָ איז דאָך אָבער אַ טערמין פון מיסטישען קריסטענטום, ווייל דעם „אותו האיש" האָט מען דאָך געוופען „זעיר אנפין". זענען טאַקע די ליטווישע יודען גערעכט, וואָס זיי זענען מתנגדים צו חסידות...

איך האָב אויף זיך מקבל געווען דעם פשק-דין... דעם אַלטען גר האָט דאָס שטאַרק הנאה געטען און פון דעמאָלט אָן האָט ער אָנגעהויבען מיר פון רוואַרפען מיט פערשידענע רעליגיעזע שאלות.

אַמאָל ראש-השנה, אין דער צייט פון תקיעות ווען דער גאַנצער עולם איז געשטאַנען דורכגעדרונגען מיט אַ

(ענדע זעה זייט 4)

דער דאַמפּער איז געצלונגען איז די ליפּטעו

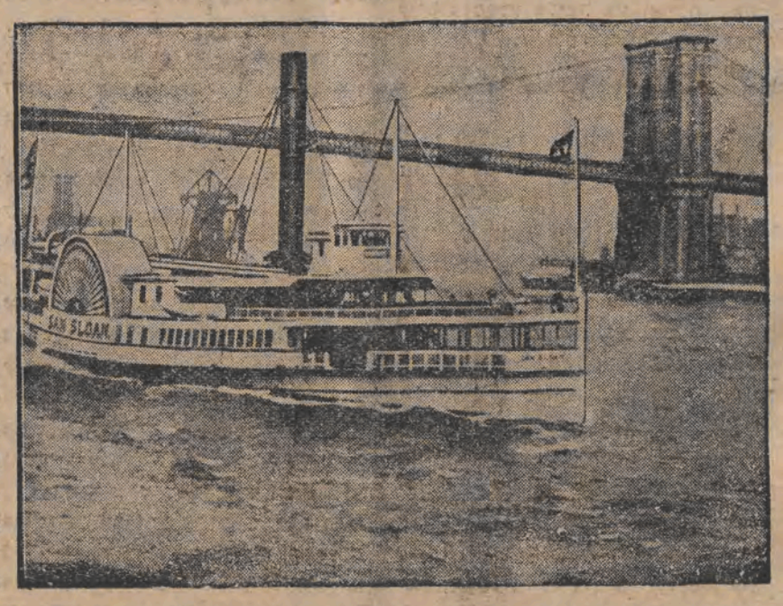

דער ניו-יאָרקער דאַמפּער „אָבסערוועישע" איז געפלויגען אין די ליפט. 40 פערזאָן זענען דער'הרג'עט געוואָרען און 60 שיער-פערוואונדעט.

לאדז
13. סעפט. 1932
דינסטאג
י"ב
אלול תרצ"ב
פ' תצא

טאג-בראניק

טייערער זיגמונד

(§) נעבמען איז פרינעקומען א זיצונג פון דער פרעזידיום פון דער פרעזידיום פון פרעזידיום פון דער קהלה-פערוואלטונג.

עס ווערט פארגעלייענט דער פרעזידיום פון דער פריהערדיגער זיצונג וועלכער ווערט בעשטעטיגט. עס ווערט אויך בעשטעטיגט א פערגיטיגונג פאר גוכמאן'ען, וועלכער האט גוטוויליג אפגערייניגט דעם פלאץ אויף זאכאדניא גאס. אויף וועלכן די קהלה האט בשעתו ארויסגעקריגען פון געריכט אנ'עקס-מיסיע.

עס ווערט דורכגעלייענט א בריף פון שטאט-סטאראסטע וועגען אופן פון פו-נאנדערלעגען דעם קהלה-בודזשעט און צו צושיקען איהם צום בעשטעטיגען. די בישע וועגען עקסהומאסירען דעם קערפער פון ד"ר מייבום-מיצושינסקי ווערט אפגעוואר פען.

ביים פארלייענען דעם בריף פון דער חברה „שומרי שבת", נישט צו ערלויבען

ימים נוראים דאס דאווענען אין די מאנץ-זאלען און די טעאטער-לאקאלען

ענטוויקעלט זיך א לענגערע דיסקוסיע.

פרוס ה' פמאן ווייזט אן, אז עס וועלען פשוט פערפעהלען לאקאלען צום דאווענען.

צום סוף ווערט אנגענומען, זיך צו ווענדען צו דער סטאראסטווע, אז ווען דער צייגניש פון דער קהלה זאל די

„ימים-נוראים וועט מען נישט קענען דאווענען אין די טאנץ-זאלען און טעאטער לאקאלען

אזא בעשלוס האט געבעטן אנגענומען די קהלה-פערוואלטונג

בעשלאסען אויפבויען אנ'עופות שעכט-הויז אויף יוליוש גאס. — פרישע 3000 אסיגנירט פאר סאצי אלער הילף

ואך א לאנגער הפסקה איז זונטאג פערגעקומען אונטערן פארזיץ פון פרע-זעס מינצבערג א זיצונג פון דער קהלה-פערוואלטונג.

עס ווערט פארגעלייענט דער פרע-טאקאל פון דער פריהערדיגער זיצונג וועלכער ווערט בעשטעטיגט. עס ווערט אויך בעשטעטיגט א פערגיטיגונג פאר גוכמאנ'ען, וועלכער האט גוטוויליג אפגערייניגט דעם פלאץ אויף זאכאדניא גאס. אויף וועלכן די קהלה האט בשעתו ארויסגעקריגען פון געריכט אנ'עקס-מיסיע.

עס ווערט דורכגעלייענט א בריף פון שטאט-סטאראסטע וועגען אופן פון פו-נאנדערלעגען דעם קהלה-בודזשעט און צו צושיקען איהם צום בעשטעטיגען. די בישע וועגען עקסהומאסירען דעם קערפער פון ד"ר מייבום-מיצושינסקי ווערט אפגעוואר פען.

ביים פארלייענען דעם בריף פון דער חברה „שומרי שבת", נישט צו ערלויבען

ימים נוראים דאס דאווענען אין די מאנץ-זאלען און די טעאטער-לאקאלען

ענטוויקעלט זיך א לענגערע דיסקוסיע.

פרוס ה' פמאן ווייזט אן, אז עס וועלען פשוט פערפעהלען לאקאלען צום דאווענען.

צום סוף ווערט אנגענומען, זיך צו ווענדען צו דער סטאראסטווע, אז דער צייגניש פון דער קהלה זאל די

ארבעטצוגעבען צו דער פראקוראטור.

פרנס האפמאן ווייזט אן, אז מ'דארף די זאך נישט נעמען אזוי טראגיש. דער ענין איז א ריין קהלה'שער אזוי גוט דער פלאץ פון דער ווילקער שוהל, ווי דער פלאץ פון דער מקוה. די גבאים פון ווילקער שוהל געהט מען איבער-געבען צו דער פראקוראטור, בזת זיל-בערשטיין זיצט אין דער קהלה'שער מקוה און די רוחים לאזט ער אראפ צו זיך אין קעשענע.

ה' בערגער ווייזט אן, אז דער פלאץ פון דער מקוה איז בשעתו געגעבען געווארען אלס פונדאציע פאר דער קהלה נאר מיט'ן בעדינג, אז עס זאל זיך דארט געפינען א מקוה.

אדיו. ווייצמאן האלט, אז די ווילקער שוהל איז א ציוניסטישע.

ה' האפמאן זאגט, אז דאס ערשטע מאהל הצרט ער, דאס די ווילקער שוהל איז א ציוניסטישע.

פרעזעס מינצבערג: מ'טאר נישט ווייזען, אז מיט דער קהלה מעג מען אלץ טון, אז ס'איז א הזקי-זאך.

פ' האפמאן: עס פאסט נישט, אז די קהלה זאל זיך ווענדען צו דער פרא-קוראטור. ער לעגט דעריבער פאר אי-בערצוגעבען דעם ענין דעם הרב סגל, וועלכער זאל עס ערלעדיגען אין פער-לויף פון 3 טעג.

דער פארשלאג פון פרנס האפמאן ווערט אנגענומען.

ה' בערגער לעגט פאר צו אסיגנירען אויף אדורכצופיהרען דעם רעמאנט פון אלב-שטעטישען בית-המדרש 500 זל.

אדיו. ווייצמאן איז געגען אסיגנירען אזא סומע. צום סוף ווערט בעשלאסען די סומע יא צו אסיגנירען.

עס ווערט אויך בעשלאסען אויפ-צובויען א עופות-שעכט-הויז אויף יוליוש 36. אויפ'ן פלאץ פון דער קהלה.

די פערוואלטונג בעשליסט אויך צו מאכען הלואה פון 3000 זל. כדי צו קענען ערלעדיגען די דרינגענדע בי-כעס אויף הילף. צו דעם צוועק ווערט בעשלאסען די טעג צוזאמענצורופען א זיצונג פון דער סאציאלער קאמיסיע וועלכע וועט די ביטעס בעטראכטען.

נאך'ן אנעמען א רייה וועניגער וויכטיגע בעשלוסען ווערט די זיצונג געשלאסען.

ראדיא פראגראם

דינסטאג, 13. שעפטעמבער.

לאדז. (2338) 11.58 שעה-צייכען, 13.05 טאג-פראגראם, 22.10 פרעסע-אי-בערזיכט, 12.40 וועטער-בעריכט, 12.45 פליטען, 1.35 פליטען, 3.40 פליטען, 4.40 ספארט-פארטראג, -5. פאפולערער סימפאניישער קאנצערט פון וואַרשאווער פילהארמאניע-אן קעסטער, -6. סארטראג 6.20 לייכטע און שאנץ-מוזיק, 7.10 פערשידענעס, 7.30 קאמוניקאט פון דער געזעלשאפט פאר פערד-צוכט אין פו-לען, 7.35 ראדיא-פרעסע-זשורנאל, 7.45 קאמוניקאט פון לאדזער האנדעלס-קא-מער, פראגראם אויפ'ן נעכסטען טאג אין פעאטער-רעפערטואר, -8. פאפו-לערער קאנצערט פון וואַרשאווער פיל-הארמאניע-ארקעסטער, בעת דער פויזע פעליטאן, 9.50 ביילאגע צום ראדיא-פרעסע-זשורנאל, 9.55 קאמוניקאט פון הויפט-מיליטערישער וועטער-סטאציע פאר פליה-וועטען, —10. טאנץ-מוזיק, 10.40 ספארט-ידיעות, 10.50 טאנץ-מו-זיק.

גייסטיג-קראנקער יוד. יונגערמאן פרובט דערווערגען זיין מוטער

(§) די דורכגעהער פון גראנסקא נאס זענען געבעטן אויפגעצימערט געווא-רען פון מורא'דיגע הילפס-רופען, וואס האבען זיך דערטראגען פון הויז נומער 25.

ארטנלויפענדיג אין מויער האט מען דערזעהן ווי א יונגערמאן אזן א לאנג לאלעמעל, וועלכער האלט ארומגעווי-קעלט די הענד א.יום האלז פון אנ'על-טערע פרוי אזן ווערגט זי. דערזעהענדיג מענשען, איז ער אנטלאפען. ס'איז אבער געלונגען אזהם צו פערהאלטען אויף דער גאס.

א ארבייטער, וועלכער ווערט „ריק" פון דער ארבייט

(§) די דירעקציע פון דער „באר-שצ'ווסקא פאבריק" האט פעסטגע-שטעלט, ווי עס קומט אויעט גאנצע שיכור סך זה.

נעבמען האט דער פארטיער בע-מערקט ווי דער ארבייטער בראנוסלאוו דאבראוואלסקי איז עפעס צו „ריק" געווארען. נאך א פערזענליכע רעווזיע האט ער פון דאבראוואלסקי'ן אראפגע-ניטען 56 מעטער בעטצונג, מיט וועל-כען דאבראוואלסקי איז געווען ארומגע-וויקעלט.

דער „ריקער מאנספערשון" איז אינ-געזעצט געווארען אזן תפיסה.

טויזענדער גרים פון רוסלאנד, ווילען עולה זיין כיין ארץ-ישראל

(ענדע פון זייט 3)

רעליגיעזען ציטער, איז ער אויפגע-שפרונגען אויף דער בימה אזן נישט גלאזען זאגען דעם „יהי רצון", וואס איז צווישען די תקיעות. ער האט גע-שריען: „מ'טאר נישט! חס ושלום צו דערמאנען „ישוע שר הפנים", דען דאס איז בפירוש דעם נוצרים נאמען". ווי אזוי האט זיך דער דאזיגער קריסטלי-כער רעדנער — האט ער מיט אלע כחות געשריען — זיך געקענט אריינ-גנב'ענען אין די יודישע תפילות, דער-צו נאך צו תקיעות?

פעעס א פטד האט דער גר אנגע-וואָרפען אויפ'ן עולם מתפללים. קיינער האט קיין העזה נישט געהאט צו זאגען די דאזיגע תפילה.

דער גר האט נאר אויסגעשריגען: „ברידער יודען, מ'איז גענוג זיך צו דערמאנען אן איין פסוק אין דער תורה: „רשם אלקים אחרים לא תזכירו" אזן ער איז אראפ פון דער בימה.

גאר אפט פלעגט צו מיר קומען דער דאזיגער גר אזן אויסזוכען אין אונזערע תפילות ומזמים אויף קריסטענטום. אויך יום כפור, ביי דער צווייטער קרושה צו מוסף האט ער מיר ווידער געוויזען אויף א פיוט, וואס הויבט זיך אן מיט די ווערטער: „אז מלפני בראשית". אין דאזיגען פיוט ווערט געזאגט, אז משיח איז בעלאדען מיט אונזערע זינד א.א.וו. א.א.וו.

ס'איז גאר קיין ספק נישט, אז דער פומז איז אנגעשריבען געווארען דורך א גלח, וואס פערשטעהט העברעאיש-א סך פון די עקדים פון קריסטליכען גלויבען אין זייער משיח געפינט מען

ווי ס'האט זיך ארויסגעוויזען, אז דער פערהאלטענער דער נעסטינ-קראנקער קער ברוך נאלאס, 22 יאהר, די, וועלכער האט געווארגען, איז זיין מוטער, די 52 יעהריגע שרה (אלט-שמאט 1).

נאלאס איז לעצטענס געווען אין דער אפטיילונג פאר נעסטונג-קראנקע אויף זאקאנטנא גאס נעבמען איז איהם גע-לונגען פון הארט צו אנטלויפען. אנטר-פענדיג אזן גאס זיין מוטער, האט ער ז יפערנארט אזן מוטער אזן געפרוב דערווערגען. נאלאס איז צוריק אפגע-שיקט געווארען אין שפיטאל.

טויזענדער גרים פון רוסלאנד, ווילען עולה זיין כיין ארץ-ישראל

(ענדע פון זייט 3)

רעליגיעזען ציטער, איז ער אויפגע-שפרונגען אויף דער בימה אזן נישט גלאזען זאגען דעם „יהי רצון", וואס איז צווישען די תקיעות. ער האט גע-שריען: „מ'טאר נישט! חס ושלום צו דערמאנען „ישוע שר הפנים", דען דאס איז בפירוש דעם נוצרים נאמען". ווי אזוי האט זיך דער דאזיגער קריסטלי-כער רעדנער — האט ער מיט אלע כחות געשריען — זיך געקענט אריינ-גנב'ענען אין די יודישע תפילות, דער-צו נאך צו תקיעות?

פעעס א פטד האט דער גר אנגע-וואָרפען אויפ'ן עולם מתפללים. קיינער האט קיין העזה נישט געהאט צו זאגען די דאזיגע תפילה.

דער גר האט נאר אויסגעשריגען: „ברידער יודען, מ'איז גענוג זיך צו דערמאנען אן איין פסוק אין דער תורה: „רשם אלקים אחרים לא תזכירו" אזן ער איז אראפ פון דער בימה.

גאר אפט פלעגט צו מיר קומען דער דאזיגער גר אזן אויסזוכען אין אונזערע תפילות ומזמים אויף קריסטענטום. אויך יום כפור, ביי דער צווייטער קרושה צו מוסף האט ער מיר ווידער געוויזען אויף א פיוט, וואס הויבט זיך אן מיט די ווערטער: „אז מלפני בראשית". אין דאזיגען פיוט ווערט געזאגט, אז משיח איז בעלאדען מיט אונזערע זינד א.א.וו. א.א.וו.

ס'איז גאר קיין ספק נישט, אז דער פומז איז אנגעשריבען געווארען דורך א גלח, וואס פערשטעהט העברעאיש-א סך פון די עקדים פון קריסטליכען גלויבען אין זייער משיח געפינט מען

אין די דאזיגע שיות...

איך בין געווען אין קאנסטאנטינא-פאל מיט א זעקס יאהר צוריק צוזא-מען מיט נאך טויזענטער עולים, וואס האבען געמוזט זיך סערהאלטען. נישט האבענדיג קיין וויזעס און רייזע-דער-לויבענישען האב איך צווישען זיי אויך בעגעגנט הינדערטער גרים, וואס האב-בען דורך קאוואקאז געוואנדערט אזן זיך זעהר אנגעליטען אין וועג.

זיי האבען געקרעכצט:

— אויב די טויערן איז פערמאכט פאר אמת'ע יידען — היינט פאר גרים אודאי!..

פונדעסטוועגען זענען זיי ביי זיך נישט אראפגעפאלען אזן די צוויי חדשים, וואס איך האב מיט זיי פערבראכט צו-זאמען, זענען יעדען טאג צוגעקומען נייע גרים-עולים פון רוסלאנד, וועלכע האבען זיך געוואלגערט אין וועג נישט ווייניגער ווי פוויי-דריי יאהר. צווישען די דאזיגע גרים זענען אויך געווען א סך. וואס איך האב זיך מיט זיי בע-געגענט אין קיצור, ס'זענען געווען צווישען די אנגעקומענע אויך די שליחים אזן דער גר, וואס האט זיך נאכגעפרעגט אויף די „זייר אנפין"...

בארוועס אזן נאקעט זענען זיי אנ-געקומען קיין קאנסטאנטינאפאל אזן דאך האבען זיי זיך געטרייסט, זאגענ-דיג שטענדיג:

„דער דונער האט שוין געדונערט, דער בליץ האט שוין געבליצט די היי-ליגע שעה איז שוין געקומען — משיח גייט! — ער גייט אזן קומט!"

—ss—

רעגיסטראציע פון יארגאנג 1914

היינט דינסטאג, 13 סעפטעמבער פון 3 קאמיסאריאט מיטדי אותיות

P. R.

אזן פון 9 קאמיסאריאט מיט די אותיות

H. Ch. I. J. K. L. Ł. M.

14 סעפט. פון 3 קאמיסאריאט מיט די אותיות

S. Sz.

אזן פון 9 קאמיסאריאט מיט די אותיות

O P R S Sz T U W Z Ż

יונגעלייט דארפען זיך פרעזענטיר מעלדען אין אפיציאיש-מיליטערישען ביורא בעם מאגיסטראט זאמ-ווארזקא 11 אין די שעה'ן פון 8 ביז 15, שבת פון 8 ביז 13.

אין די ווייטערע טעג די איבריגע. יעדער, וואס וועט זיך רעגיסטרירען מוז זיין געמאלדען אין לאדז אין מיטערע-גען א פערזענליכען דאקומענט.

—ss—

דאפעלטע טראמוויי-„אפעראציע"

(§) ייזעף שיער (פיעטריקאווער 30) האט אנגעשטעלט אין טראמוויי, זיך געטראפען מיט זיין בעקאנטען שלמה כאנדער, צווישען זיי בעדען האט זיך פערבונדען א שמיעס. ווען דער קאנדוק-טאר איז צוגעקומען צו זיי, האבען די צוויי בעקאנטע פעסטגעשטעלט, אז מען האט זיי בורק געוועזן די מאשען אזן ארויסגעצויגען די פארטפעלען מיט געלד אזן דאקומענטען.

—8—

דער אלטער אזן יונגער דור

(ענדע פון זייט 3)

אזן האט אויף אייביג פערשאלטען פרידמאנ'ס פאטער, וועלכער איז אזונק-געלאפען פון דער היים אין פאריז אזן איז דארט געווארען א באנקיר. ביי פרידמאנ'ען אין שטוב עסט מען כשר, ער נעהט יעדען שבת אין שוהל. ער פיהלט אומצופרידען, וואו ער געפינט זיך, זיין פערבונדענקייט מיט יעדען יודען, צבער אויך זיין לעבען האט נישט קיין פאזיטיווען יודישען אינהאלט, אזן זיין גרעסטע זארג איז ווי אזוי צו דער-ציהען זיינע צוויי קינדער — די טאכ-טער זשאקלין אזן דעם זוהן מאריס. די יוגענד איז נישט רעליגיעז; מיט דער שוהל יעדען פרייטאג אזן מיט כשר'ער קוך קען מען זי נישט מאכען פאר יודען, אזן זיינע קינדער וואקסען אויס מיט א פוסטער נשמה. אהן אי-דעאלען, אהן א זין אין לעבען. די טאכטער, א טיפיש פאריזער מיידעל, ווערט די געליבטע פון א יונגען פראנ-צויז, ווערט פון איהם שוואנגער אזן מאכט זיך, אהן שום ספקות, אנ'אבארט. דער זוהן, ענדיגענדיג די גימנאזיע, ווייסט נישט, וואס ער זאל מיט זיך קען, ווייסט נישט, ווער ער איז?

— איך בין גארנישט נישט — אזר בין גנישט מאראליש אזן נישט אינמא-ראליש, נישט קען גלויבען אזן נישט קען אמעאיסם, נישט רען אזן נישט פערדראבען, נישט ציגעבונדען צו מען פערדאגנעהמען אזן נישט געבענען צו דער צוקונפט, איך בין נישט קען יער אזן נישט קען פראנצויז... אדער אפשר רוסיגער — איך בין דאס אלץ צוזא-מען אזן אין דער זעלבינער צעט...

אין דער יונגער אלאנטפילער יונגער-בלעטער, וואס ווערט געליינט פון די מאסקווער מארק-הענדלער, „מאסקאוו-סקי ליסטאק". אויפגעזעהן האט ער ווי א דורכשניטליכער מאסקווער פעמ-ליכער הענדלער.

(דאס ווייטערע פומט)

די העלדישע מעשים פון טעראריסט קוליקאווסקי

איינער פון די 3 אטענטאטארס אויפ'ן גרויספירשט סערגיי אלעקסאנד'אוויטש

אויף צימארגענס איז פארגעקומען א אומעטיגער אפשייד. ניקאלאי איוואניטש האט הארציג זיך געזעגענט מיט מיר און מיט מיין הויז-געזינד. ער האט אבער קיין זאך נישט דעדצעהלט ווע-גען זיינע ווייטערדיגע פלענער. ער האט בלויז ערקלערט, אז נאך אין דער זעל-בער נאכט פאהרט ער אפ פון דאנען. וואהרשיינליך, אז אויף לאנג. מיר האב-בען אלע פערשטאנען, אז ער געזע-נענט זיך מיט אונז אויף שטענדיג.

עס איז געווען אנ'אומעטיגע געזעג-נונג. מיר זענען שוין אזוי שטארק גע-ווען געוואוינט צו איהם, אזוי איהם ליב געהאט.

אין זעלבען אוועגט האבען מיר גע-נעמען צוזאמען דעם לעצטען אויעגט-ברויט, האבען גענומען צי ביסלעך בראנפען און פערביסען מיט שאקאלאד. ניקאלאי איוואניטש האט מיט יעדען איינעם פון אונז זיך געזעגענט בעזונ-דער. איך האב איהם געזאגט, אז איך שאהר בעגלייטען צום וואקזאל, ער הט נארנישט געהאט דאגעגען.

אויפ'ן וואקזאל איז געווען פוסטלעך. רער צוג איז באלד אפגעגאנגען, פאר'ן ערינגעהן אין וואגאן האבען מיר זיך אומגעארעמט, זיך געקושט. מעגליך, אז עס זענען געווען אויך טרעהרען. אין דער טונקעלקייט האט מען אבער קיין זאך נישט בעמערקט, ניקאלאי איוואניטש איז אריינגעשפרונגען אין א וואגאן פון דריטען קלאס.

— נו, זייט געזונט, פריינד מיינער! פארגעסט זיך נישט אן אונז!

ניקאלאי איוואניטש איז אוועקגע-פאהרען.

פאר'ן אפשייד נההמען האט ער מיר דערצעהלט, אז ער פאהרט זיך זעהן מיט זיין פרוי. ער דארף זיך אויך מיט איהר געזעגענען — דאס האב איך געוואוסט.

איך בין געקומען צוריק אהיים אויף דער דאטשע. עס האט זיך געפיהלט, אז אין שטוב ביי מיר פעהלט אנ'איי-גענער מענש.

זינט דאן, האב איך ניקאלאי איוואַ-ניטש'ן שוין מעהר נישט אנגעזעהן, הום איך בין מיט איהם געשאנען אין פארטיי-פערבינדונג.

דאס ווייטערדיגע וואס איך דערצעהל, האב איך זיך דערוואוסט פון ניקאלאי איוואניטש'ס פרוי.

ער האט געהאט א הארציגע און גע-טרייע פרוי, א דרייסטע בעגלייטערין אין לעבענס וועג — פאר די לעצטע 2 יאהר צייט, האט ער זיך מיט איהר גע-זען בלויז איינמאל אז דאס, אויך בשתיקה, אין געהיים, פונקט ווי מיט א געליבטער.

ניקאלאי איוואניטש האט געהאט צוויי שעהנע קינדער'לעך — א יונגעלע פון א יאהר פינף און א מיידעלע פון 2 יאהר.

מיט דער פרוי זיינער האט ניקאלאי איוואניטש זיך געקענט זעהן בלויז ער-געץ אין אנ'אפגערעדטען ארט, אבער נישט ביי איהר אין דער דירה, אנדערש איז שוין געווען א געפאהר ארעסטירט צו ווערען.

די פרוי זיינע האט געוואוינט ביי איהרער א חבר'טע ערגעץ נישט ווייט פון פעטערבורג. זיך טרעפען מיט דערוואקסענע מענשען איז איהם נישט געווען שרעקליך. שווערער פון אלץ איז געווען, אז דער טאטע דער פער-פאלגטער רעוואלוציאנער זאל זיך זעהן מיט זיין פינף-יעהריגען זוהנדעלע.

קינדער אין עלטער פון פינף יאהר זענען זעהר נייגעריג און פערשטעהן שוין א סך, וועמען אייגענטליך וועט מען איהם דאס היינט ווייזען? פארוואס איז די מאמע היינט עפעס אזוי מאד-נע אויפגערעגט און פארוואס קושט זי זיך מיט א פרעמדען „אנקעל", און ענדליך, פארוואס זאגט ער נישט דער דער „אומבעקאנטער" ווער ער איז אזעלכער?

קינדער זענען אפטמאל שוין צו יל איבער עשפיצט — אבער אין אזא לאגע טאר ער דאך פון קיין זאך נישט ווייזען!

האט מען דעם זוהנדעלע דערצעהלט, אז דאס איז דעם פאפא'ס א ברודער. דאס יונגעלע האט איהם שארף אנגע-קוקט האט עפעס פערשטאנען, אז מען בעהאלט פון איהם דעם אמת. ער האט אבער געשוויגען און מעהר קיין זאך נישט געפרעגט.

דערנאך האט מען דעם זוהנדעלע פערזאגט, ער זאל קיינעם נישט דערצעהלען, אז ער האט געזעהן דעם פא-פא'ס ברודער, ער האט צוגעזאגט, אז ער וועט היטען דעם סוד. דאס איז שוין געווען זיינער א סוד. וואס ער וואלט קיי נעם נישט דערצעהלט אפילו נישט דער אייגענער מאמען. שפעטער האט דער 5-יעהריגער יונגעלע אנענע-רוימט דער מאמען א סוד אויפ'ן אויער אז ער ווייס ווער דער „דיאדיע" איז געווען.

עס איז אריבער א וואך צייט. פון ניקאלאי איוואניטש'ן איז נישט געווען קיין ידיעות. ער האט אונז אויסגע-פעלט אין דער היים, עס איז געווען אומעטיג אן איהם. מיר האבען אבער זיך גערוכיט עפעס א געשעהעניש. מיר האבען געוואוסט, אז מען זוכט דעם אנטל אפענעם, אז דער מאסקווער גראַ-דאנאטשעלניק האט דאס געהאלטען פאר א פראגע פון זיין פערזענליכער אמביציע אויסגעפינען דעם געפעהרלי-כען פאליטישען פערברעכער, וו לכער האט כיט אזא פערצווייפלטער דרייסט-קייט געמאכט פליטה פון תפיסה, און איז פון אונטער די הענט פון דער אכראנע פערשוואונדען, ווי אין וואסער אריין.

די פאליציי האט געהאלטען אין איין זוכען דעם אנטלאפענעם פאליטישען פערברעכער און דא פלוצלינג, איז ער אליין געקומען אין דער קאנצעלאריע פון מאסקווער גראדאנאטשאלניק.

נעקומען ז'הין איז ער פערקליידעט ווי א מאסקווער שענקער אין א קיר-צער רוס'ישער „פאדיאווקע", אין שטי-וועל מיט א סקריפ. אין דער האנט האט ער געהאלטען א שווקעל גראנאט היטעל. די האר פערקעמט אויפ'ן רוסי-שען שייגער און בעשמירט מיט שמע-קעדיגע פאמאדע אויפ'ן פינגער א די-קען זילבערנעס רינג.

א היפשע ווייל איז ער געווען אין ווארטע-זאל ביים גראדאנאטשאלניק און זיך פערשיפט אין עפעס א גאסען-בלעטעל, וואס ווערט געליינט פון די מאסקווער מארק-הענדלער, „מאסקאוו-סקי ליסטאק". אויפגעזעהן האט ער ווי א דורכשניטליכער מאסקווער פעמ-ליכער הענדלער.

(דאס ווייטערע פומט)

ביי עצירות, פערדייאונגס-שטע-רונגען, ברעכען פון מאגען, קלעם-נגען קאפ שמערצען אלגעמיינעם שלעכט פיהלען זיך נעמט מען אויפ'ן ניכטערן מאגען א גלאז נאטירליכעס
„Franz Jozef"
ביטער וואסער.

סיטואַציע אויפ'ן אַרבייטער־פראָנט

אַרבייטער פון דעסידמאַנט האָבען פערלאָזט די פאַבריק.—שטרייק אין זגערזש דויערט ווייטער.—קאָנסטאַנטינער פאַבריקאַנט שולדיג 10.000 זל. פאַר לויה

(§) אין פערלויף פון די לעצטע טעג זענען אין אַ טייל פאַבריקען די שטרייקען ליקווידירט געוואָרען. אַזוי איז פערענטגט געוואָרען דער שטרייק בײַ שטעפלער, אין גראָחמאַן, אין „וווד־מאַנופאַקטור", בײַ עמיל העבלער. דעמאָלטען זענען פערענדיגט געוואָרען די שטרייקען אין זגערזש און אין אַלעקסאַנדער.

נעלמען זענען שוין אין אַלעקסאַנדער זאָקען־פאַבריקען געווען מעמיג, אויך זענען געלאָזט געוואָרען אין נאַנג 4 זגעדזשער טעקסטיל־פאַבריקען. די איבריגע פאַבריקאַנטען האָבען ערקלערט, אַז זיי פערפלעכטעט נישט דער נעשלאָסענער אָפּמאַך און אויך אַרבייטער קענען צוריקטרעטען צו דער אַרבייט, נאָר אויף די פריהערדיגע בעדינגונגען.

אין פעסטרמאָנט'ס פאַבריק אין אויף אַ בעראַטונג פון די שטרייקענדע אַרבייטער, וועלכע האָבען געהאַט „אָפּפּוירט" די פאַבריק, בעשלאָסען געוואָרען די פאַבריק צו פערלאָזען און צו ווענדען זיך צום אַרבייטס־אינספּעקטאָר וועגען אַנ'אינטערווענץ.

די 150 אַרבייטער האָבען תיכף נאָך דער פערזאַמלונג פערלאָזט די פאַבריק. בײַם אַרויסגעהן זענען 5 אַרבייטער אַרעסטירט געוואָרען דורך דער פּאָליצע פאַר קאָמוניסטישער אַגיטאַציע.

דער שטרייק אין „בעג'ל'ס" פאַבריק דויערט ווייטער נאָך און דער שפּינערײַ, דאַגעגען אין דער וועבערײַ קומט די אַרבייט אַלמעלעך אָן נאָרמאַל.

נעלמען זענען די אַרבייטער פון פירמע לאַרוש, נעמער צוריק נעמען צו דער אַרבייט מיט דו'ן אויסנאַהם פון 100 אַרבייטער, וועלכע שטרייקען ווייטער די שטרייקענדע האָבען קיין שום היספּה נישט בעקומען, אַזוי אַז זיי האָבען דעם שטרייק פערשפּילט.

ליקווידירט דעם ישמרייק בײַ סאַמועל טורנער

(§) נעלמען איז פערענדיגט געוואָרען דער שטרייק בײַ סאַמועל טורנער (יולוש 37). די אַרבייטער זענען מסכים געווען צום פאַרשלאָג, אַז אין משך פון 1 חודש וועט אויסגעאַרבייט ווערען אַ נעגוטיע קאָלקולאַציע. סך־הכל זענען בעשעפטיגט 210 אַרבייטער.

מיטגעטייל־דיפּעשע צו דער פרוי פון אומגעקומענעם זשנורמאַ

נעלמען האָט דער מאַגיסטראַט צולויט־אַציעטען טויט פון ליפּט־פליהער זשנורקאָ, אַרויסגעשיקט אַ קאָנדאָלענץ־דעפּעשע צו דער פרוי פון אַ אומגעקומענעם.

ביון דער כה"ה

די פרוי פשנה גידמאַן, 60 יאָר אַלט, איהר מאַלטער חתן, 35 יאָר, פון יאַסי פאָלגען דאָרטן זיך מעלדען אין דער יודישער קהלה פון 1—3.

נ. כמ־דיזשורען אין די אַפּטייקען

הייגט דזשורען פאָלגענדע אַפּטייקען: ק. לוטשעער (פל. וואַלנאַשעווסקי 2), י. הערטצאַ (מלינאַרסקאַ 1), ח. דאַנישלעווסקי (פּעטרוקאָווער 127), א. פערלמאַן (צעגלנראַנא 32), י. צומער (יאַזלאָוויעצקאַ 37) און פ. וויאַטשעסלאַ (אַפּיזרקאָווסקי 27).

מערדערישע מאַטע

(§) די שכנים פון הויז אויף קילינסקאַ 7 האָבען געפונען ליגען איינגעוויקלט אין שמאַטעס אַ טויט קערפּערל, אַ ערשט געבוירען יונגעלע אויפ'ן סעפּעל זענען בײַם קינד פערהאַן צטלעגס, ווי עס וואָלט אויסגעראַטן געוואָרען מיט אַ מעסער. אַזאַ פאָליצעי וועלט די מאַמע פון דעם קינד.

דער הרג'ט אַ מענשען צוליב... 70 גר.

מערדער ווערען געשטעלט פאַר אַ שנעל־געריכט

(§) אין רעסטאָראַן אין דאָרף בעסקין איז זונטאָג אַרעמגעקומען אַ ראָטגער „גאַסטאָראַרזש" אין געהטסן זיך דערלאַנגען אייניגע גלעזלעך בראַנפען אין פיער. ווען ס'איז אָבער געקומען צום בעצאָהלען, האָט איהם צוגעפעהלט 70 גר. הויט דער „גאַסטאָראַרזש" האָט נישט געהאַט קיין „קאַנטאָ" אין דעם רעסטאָראַן, האָבען פאַר איהם בעצאָהלט וואַצלאַוו אַ יזעף יאַק, וועלכע יענער האָט צוגעזאָגט תיכף אָפּצונעבען.

ווען ס'זענען אָבער אַריבער אייניגע שעה און יענער האָט זיך נישט אָפּגעברענגט די 70 גר. זענען זיי שטאַרק אויפגעבראַכט געוואָרען און אויעק אין דאָרף אויפצוזאָגן דעם בעל־הבית. אָנ־טרעפענדיג איהם, האָבען זיי אויהם געבעטן מיט שטעקענס.

אויף די געשריען פינ'ס בעפעלענדע זענען אָנגעקומען צו לויפען די בראָדער פון לאָדזער האַנדעלס־געריכט

בעשטעטיגט צוויי אויסגלייכס־אָפּמאַכען

(5) אין גאָוועמבער האָט דאָס געריכט אויף דער אַנקלאָגע פון אַ וואָלקען געהאָנגען אין דער לופט, אין עס איז שווער געווען צו אָטעמען.

ליציע האָט עטליכע מאָל אָפּגעהויסט, אַרבייטער אַנ'אויפאַרלאָשטש אַלפאָנס האָפּמאַן, בעקערס אויף לימאַנאָווסקאַ 66.

דעם 4. אויגוס איז צום דריטן מאָל פאָרגעקומען אַ קרעדיטאָרען פערזאַמלונג, אויף וועלכער עס איז בעשטעטיגט געוואָרען דער אויסגלטער־אָפּמאַך, לויט וועלכן די פירמע רעגולירט אויף נאָכגעמען מאָנאַט פון דעם קינד.

(78־טער פּאַרטיע פון אַנדרעס)

א שטויב איז ווי אַ וואָלקען געהאָנגען אין דער לופט, און עס איז שווער געווען צו אָטעמען.

ליציע האָט עטליכע מאָל אָפּגעהויסט, אַרבייטער אַנ'אויפאַרלאָשטש אַלפאָנס האָפּמאַן, בעקערס אויף לימאַנאָווסקאַ 66.

דעם 4. אויגוס איז צום דריטן מאָל פאָרגעקומען אַ קרעדיטאָרען פערזאַמלונג, אויף וועלכער עס איז בעשטעטיגט געוואָרען דער אויסגלייך־אָפּמאַך מיט גבוהים דער אויסגלטער־אָפּמאַך, לויט וועלכן די פירמע רעגולירט אויף נאָכגעמען מאָנאַט פון דעם קינד.

דער הרגיט אַ מענשען צוליב... 70 גר.

מערדער ווערען געשטעלט פאַר אַ שנעל־געריכט

פון לאָדזער האַנדעלס־געריכט

בעשטעטיגט צוויי אויסגלייכס־אָפּמאַכען

דאָס יודישע פאָלק האָט זיך שטענדיג אויסגעצייכענט מיט איהרע מוזיקאַלישע וואונדער־קינדער. געגעבען דער וועלט אַ גאַנצע רייהע

וויאָלין־גאָנים

דאָס רוסישע יודענטום האָט געגעבען:

יאַשע חפץ
מישע עלמאַן
אפרים צימבאַליסט

דאָס פּוילישע יודענטום האָט געגעבען:

בראָניסלאַוו הובערמאַן
בראָניסלאַוו גימפּעל

Bronisław
Gimpel

שפּילט צום לעצטען מאָל
פאַר זיין אָפּפאָהרען קיין אַמעריקע
אין פילהאַרמאָניע
דאָנערשטאָג ד. 15 סעפּטעמבער
8.30 אָוועגד

אויסערגעוועהנליכער רייכער פּראָגראַם!

2 פון די שענסטע וויאָלין־קאָנצערטן

1) בעטהאָווען־קאָנצערט D-dur
2) גלאַזונאָוו־קאָנצערט A-moll
3) ברוך — כ'ל־נדרי
4) דע פּאַלאַ־שפּאַנישער טאַנץ
5) שובערט — ברענע
6) וויעניאַווסקי — Tarantella

בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע.

12־יעהריגער קליענט פרובט גנב'ענען געלד פון שולאָר

(§) אַנטאָני שווירעסקי, אַמעריקאַנער פון אַ פאַלאָניאַל־געשעפט בײַ מלינאָרסיא 22, האָט געלאָפען בײַ דער האַנד דעם 12 יעהריגען ענעניש קאַנלבסקי, בעת ער האָט געפּרובט אַרויסגנב'ענען געלד פון שולאָר. דער קלענער גנב איז אַרעסטירט.

היינט קאַוואַלסקי'ס פּראָצעס

איז לאָדזער קרייז־געריכט

(§) היינט וועט אין קרייז־געריכט פאָרקומען דער פּראָצעס פון מערדער פון דער נעוו. פאָרטעגצעדיג אין „לובר" כאַוועריי קאַוואַלסקי. פאָרזיצער פון געריכט וועט זיין ריכטער איליטש, אַסעסאָר מעדעוועדעוו, אַנקלאָגער פון דער פּאָליציע ד. ה. ה.

די אַרבייטער פון „גראָסבאַרד" און „חמאַן" אין קאָנסטאַנטין האָבען זונטאָג אָפּגעהאַלטען אַ פערזאַמלונג און שענקות מיט די פערלאַנגענע לויגען, וואָס די פירמע איז שולדיג די אַרבייטער אויף אַ סומע פון 10.000 זל.

נאָך אַ לענגערע דיסקוסיע איז בעשלאָסען געוואָרען זיך צו ווענדען צום אַרבייטס־אינספּעקטאָר צו אינטערוויו, אַז דער טעמפּו, וועלכן די פירמע האָט געגעבען אויף אויסצוצאָהלען די לוינען, זאָל אָנגעהאַלטען ווערען.

ראַפּינירטע שווינדלער פאַר'ן געריכט

וועלען זיך אויצט „אויסרוה זה" אין תפיסה

(§) נעלמען זענען פאַר'ן קרייז־געריכט געשטאַנען דער 43 יעהריגער סטאַניסלאַו ביסמוטינסקי, דער 31 יעהריגער לעאָן שומינסקי און דער 27 יעהריגער אַנטאָני פּאַפּינסקי. די חברה זענען בעשולדיגט געוואָרען אַז אַרגאַנוזירען אַ האַנדעלס־געזעלשאַפט אַ ג. „דור" מיט'ן זיץ־אָרט אויף צעגלנראַנא 15.

צי דער געזעלשאַפט האָבען זיי ציגעצויגען אַ געוויסע יוליאַן ריבאַיזיג, מיט וועלכן זיי האָבען געשלאָסען אַ אָפּמאַך, נעמענדיג אַ קאַנטאָ 1.200 זל. אויסער דעם האָבען זיי בײַ איהם ריסקאַנטירט אַ אינספּעקטאָר צו אינטערוויו. אַז דער טעמפּו פון אַרבייטס־אינספּעקטאָר האָט געגעבען אויף אויסצוצאָהלען די לוינען, זאָל אָנגעהאַלטען ווערען.

גאַניעץ אדער סעקוועסטראַטאָר

נעקומען אָפּגעבען אַ נאַכאָז־פלאַטנישי אין צוגענומען 250 זל.

(§) דער 36־יעהריגער מאַגיסטראַט־גאַניעץ העליאָדאָר אַדאַמסקי האָט צוגעשען אַנדערש דאָס־מענטען אויף בעקומען אַ נאַכאָז־פלאַטנישי אָפּצוטראָגען צו דער פרוי אַמאַליא ד. אויף זשעלאַנא 52.

אַרענקומענדיג אין שטיב, האָט אַדאַמסקי דערזעהן ליגען אויפ'ן טיש אַ האַנדפּטעל מיט געלד. אויסגיצענדיג, וואָס די פרוי איז אַרען און צוגעטען ציטער נאָר אַ פעדער, האָט ער שנעל אַרויסגעצויגען פון פּטעל צוויי 100 זל. און אַזוי 50 זל. פאַנקנאָט. אין תיכף ווי די פרוי האָט אויגמערקשריבען, איז ער שנעל געלאָפען געוואָרען.

ערשט, ווען דער חברה־מאַן איז אַרויס, האָט די פרוי בעמערקט איהר שאָדען. זי האָט וועגען דעם געמאָלדען אין מאַגיסטראַט אין אַדאַמסקי איז. תיכף אָפּגעשטעלט געוואָרען אין זיין רינסט. דער ענין איז אַרונטער אין אויספאָרשונגס־אַמט אין אַדאַמסקי איז אַנגעגעבן געוואָרען אין תפיסה. עס איז אויך פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז דאָס איז נישט דער ערשטער פאַל בײַ איהם. אַדאַמסקי איז אַ לערנגשאַפטלעכער שיכור און וואָס ער האָט געסרינען אין האַנד אַרען, האָט ער פער'שיכור'ט. ער האָט שוין 2 מאָל געפרובט בעגעהן זעלבסטמאָרד אין גאַר אויס רחמנות האָט מען איהם געהאָלטען אין מאַנס־פּראָס.

ווייטיג פאַר מאַטוריסטען און אַכ'אַדעמיקער

וועגען שטודיום אין טשעכאָסלאָוואַקיי

לעצטענס איז קענטיג מצד דער טשעכישער מליכה אַ פינדליכע שטעלונג לגבי די סטודענטען פון פּוילען. עס זענען געהעלערט געוואָרען: דער אָפּצאָהל פאַר'ן שכר־לימוד, וויז אויף פאַר די לאָבאָראַטאָריעס. נאָך פיל אַנדערע שווערינקייטען לינען אויפ'ן דאָזיגען וועג פון יודישען סטודענטען־עמיגראַנט. וועלענדיג אונפאַרמירען די סטודענטען וועגען די עניניא, האָט דער „פאַראַין יודישער אַקאַדעמיקער פון לאָדז, וועלכע שטודירען אין פּראָג" געעפנט אַ פּיראַ אויף גליבנאַ 7. אַלע סטודענטישע ענינים ווערען דאָרט אינטערעסירט אין מאַטעריעל, מיטוואָך און דאָנערשטאָג פון 4 ביז 6.

—:§:—

וויכטיג פאַר האַנדעלס־רייזענדע טוריסטען, עמיגראַנטען און שטודירענדע יוגענד

ענגלישע שפּראַך

ווי: גראַמאַטיק, קאָנווערזאַציע, ליטעראַטור און האַנדעלס־קאָרעספּאָנדענץ לויט'ן בייספּיל אַנ שיאָנגס־סיסטעם, מאָדערנסטע מעטאָדע ערלערנט מען גרינדליך און שנעל — מאַגיסטראַצקאַ 20 וו. 54, טעל. 03־201.

אַנפאָרמאַציעס אויגענען יעדן איינצעלהייטען טעגליך פון 3־1 און 9־7

אינצירענטען איז די האָפענונג

צוליב די 50־ער גראַשענס

(§) ווי בעקאַנט, איז פון שבת בײַנאַכט אַרום אין קראַפּט די נייע פערארדנונג, לויט וועלכער די קאַפּעען און נאַכט־אַפּטאַלען מוזען פון זונטאָג 12 בײַנאַכט אַנקאַסירט פון יערערן נאַכט צו 50 גראַשען לטובת דעם אַרבייטס־לאָזען־פאָנד.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט זענען אין טעל לאָקאַלען פאָרגעקומען סקאַנדאַלען צווישען די קעלנער און געסט, בעת די ערשטע האָבען געפריבט אַנקאַסירען די 50־ער גראַשענס.

פערלעגענע שטאַטישע שטייערען

דאַרף מען איינצאָהלען אין מאַגיסטראַט

(מ.) ווי בעקאַנט, נעהען פון 1־טען אָקטאָבער אָן אַריבער די עקזעקוציעס פון מאַגיסטראַט אין שטייער־סאַכן.

Lekarz-dentysta
Żytnicka-Kahanowa
Powróciła
11 Listopada 9. – tel. 133-53.

קופּאָן №46
אויף אומזיסטע יורידישע עצות.
ער בעזיצער פון דאָזיגען קופּאָן קאָן בעקומען אומזיסטע יורידישע עצות דורכ'ן יורי. קאָנסול פון אונזער רעדאַקציע.
גילטיג היינט דינסטאָג
פון 3 ביז 4 נאָכמיטאָג
פאַר דער בעקוועמליכקייט פון די פּראָווינצער לעזער.

זיבע אין קייטען

גרויסער סענסאַציאָנעלער ראָמאַן פון דער נאָהנטער פערגאַנגענהייט

(78־טער פּאַרטיע פון אַנדרעס)

דערשר, אויב עס איז דורכאויס נויטיג, אַז מ'זאָל נישט וויסען, ווער זי איז און צו וואָס זי איז דאָ אָהערגעקומען.

זי האָט געקענט אונטער אַ פרעמדען נאָמען דינען אַ ציטער און דאָרט וואוינען, ביז שיטאָן וועט געוואוינען דעם פּראָצעס אין ווייטן.

כאַפּיטעל 29

זיבען און איינער.

פיער ווכען זענען אַרויס און דורך דער צייט האָט זיך אין שטאָל'ס הויז נישט אַזוי זאָך געענדערט.

זיין באַנדע איז אין משך פון דער דאָזיגער נאָנץ קורצער צייט אויסגעוואַקסען אויף אַכט מענשען, וויל זיין נאָמען איז געוואָרען שטאַרק פערשרייט און וועגען זיינע מעשים האָט נישט אויפגעהערט צו רעדען.

יונגע מענשען האָבען נייגעריג אויסגעהערט די געשיכטעס וועגען איהם און נישט אַיגער פון זיי האָט הייס געשטרעבט זיך צו געפינען בײַ שטאָל'ן, צו דינען איהם אין אַדורכצומאַכען זיין אַוואַנטוריסטיש לעבען. פון אַלע זייטען זענען געקומען מענשען, וועלכע האָבען געוועלט קעמפען צוזאַמען מיט איהם אין אַדורכמאַכען מיט איהם די געפאַהרען.

אַ סך פון די יונגע לייט, וועלכע דער גורל האָט בעפוילען אין דאָס לעבען צוברעכען, האָבען נישט קלערלעך קיין סך, זיך ענטשלאָסען אַרייננצוטרעטען אין שטאָל'ס שיקע.

אַלע האָבען זיי איהם געפונען, כאָטש אין די געדיכטע וועלדער אַרום איז שווער געווען צו געפינען זיין נעסט. אַז זיי האָבען איהם געטראָפען, האָבען זיי מיט תחנונים געבעטן, ער זאָל זיי צונעמען פאַר חברים.

אָבער שטאָל האָט יעדען פון די געקומענע שטרענג אויסגעפאָרשט, האָט איהם געוואָרענט און בעשילדערט אַלץ וואָס קען אויסקומען אויסצושטעהן.

— די מינסט — האָט שטאָל געזאָגט — אַז די מעסט פיהרען אַ לעבעדיגע־העריש לעבען, אַז די מעסט בעקומען אַלץ, וואָס דו דאַרפסט, אַז די מעסט קיינעם נישט האַרכען און מעסט טו, וואָס וועט דיר געפעלען, נעם, דו האָסט אַ גרויסען טעות.

בײַ מיר הערשט מעהר דיסציפּלין, ווי אין מרטישען, אָדער אין עסטרייכישען מיליטער. משן אַיין וואָרט איז בעגוב, מען זאָל אויספיהרען מיין בעפעהל. און מיינע בעפעהלען זענען שטענדיג נישט לייכט אויסצופיהרען. אָפט, זעהר אָפט ריזיקירט מען מיין לעבען. טאָג און נאַכט מוזט וואַכען, טויזענדער אַרבייטען וואַרטען אויף דיר אונטער דער ערד און אַלץ מוזט געוויסענהאַפט אויפפיהרען. אָפט טרעפט, אַז מען מוז טון אַזוינס, וואָס פּאַסט נישט פאַר קיין מאָנסטערשוין.

דעם גרעסטען טייל פון די, וואָס האָבען זיך געוועטעט צו איהם, האָט שטאָל נישט אויפגענומען. ער האָט זיי געגעבען געלד און האָט זיי צוגעזאָגט צו טון עפּעס מאַר זיי.

בלויז פינף מאַן האָט שטאָל אַרייגענומען אין זיין באַנדע.

— איינער פון זיי איז געווען, אַנ אינטעליגענטער פויער פון — ביעלסק, וואָס זיין פאָטער איז איהם אָפּגעשטאָרבען, נישט איבערלאָזענדיג קיין צוואה.

דער עלטערער ברודער האָט צוגענומען אַלץ און איהם אַלען האָט ער געבראָכט צו דער שוועסטער אַרבייט, געבענדיג איהם אַזוי פיל צו עסען, אַז ער זאָל נישט שטאַרבען פון הונגער. אַ געוויסע צייט האָט גוטשעגאָוש — האָט ער געהייסען — געלעבט, דערנאָך האָט ער נישט אויסגעהאַלטען און איז אַוועק אויף מאַנס־פּראָס.

דער צווייטער איז געווען בערנאַרד בעגעקע, אַ דערזיר פון פרייסישען מיליטער. ער איז נאָך געווען יונג און האָט שוין פיל אויסגעשטאַנען אין לעבען. ער איז געווען אַנ'אונגעוועהנלעך הויכער און וויילדיג שטאַרק. ער האָט געדינט אין אַ קיראַסיר־פּאָלק און איז אַרייגעטרעטען פרייוויליג אין מיליטער.

דער וואַכטמייסטער, מיט וועלכען בערנאַרד האָט געדינט, האָט געהאַט אַ יונגע און שעהנע פרוי, וועגען וועלכער ער איז געווען שטאַרק אייפערזיכטיג און כאָטש בעגעבע האָט נישט קיינמאָל געגעבען קיין סיבה דערצו, האָט ער איהם חושד געווען, אַז ער האָט ליבעס־בעציהונגען מיט איהר אין זיין אבסנטיות דיב געפעניגט.

אייגמאָל האָט ער פערגעסען צו פּוצען דעם וועגל פון זיין פערד. דער וואַכטמייסטער האָט איהם דערשאָר עפענטליך, אין דער אָנוועזענהייט פון אַלע קעראַסירען, שטאַרק בעליידיגט און וועגן בערנאַרד האָט שטיל, אָהן אַ וואָרט אַרויסגעגעבען. האָט דער ווילד־געוואָרענער וואַכטמייסטער די שווערד און איהם עפּעלעכע מאָל דערלאַנגט אין די פּלעצער. דאָס איז שוין געווען צוויל!

מאַכטזעצונג קומט.

הייגט די לאנג-ערוואַרטעטע פּרעמיערע פון שנעסטען אידאַפּטאַציע פון פילם. נידער מיט די ווייבער! נידער מיט די קוש! נידער מיט אַנדערע פילמס רוצן אַלע מצנער גלענצענדע לידער און מעלאָדיעס. רעזשי: אַנאַטאָל ליטוואַק. אויסער'ן פּראָגראַם נייעסטע פּוילישע אַקטואַליטעטען. אָנהויב פון די סאַנסען 4, 6, 8 און 10 אָוה.

„נידער מיט דער ליבע"

LILJANKA HARWEY

אין גלענצענדען פילם — א. נ.:

אַלע מוזען זעהן די ליבליכע פון פּובליקום, די אַנוסטעמסטע

Grand-Kino

קלאַנג

ערשטער קלאַנג-קינאָ איז לאָדז

„SPLENDID"

נאַרוטאָוויטשאַ 20

הייגט

און ווייטערע טעג — א. נ. —

„גהינום פון דער פרוי"

פּאַראַמאָנט-פילם אויפן יאָהר 1933. רעזשיסאָריאַ געריינג דער בעריהמטער פּאָנער פון סאָוויעטישען אויגאַנגאַרד. אין דער הויפּט-ראָלע

SYLWIA SYDNEY

די העלדין פון זי גרוס-שטעטישע גאַסען אין די אַמעריק. טראַגידיעס. איבריגע ראָל: Gene Raymond i Wynie Gibson אויסערן-פּראָגראַם פּאַראַמאָנט-ראַבּ-בלוט. אָנהויב זען סאַנסען 4 נ. מ

אייגאַיינציע אין גאַרטען קלאַנג-קינאָ

שענקעוויטשאַ 40, טעל. 141-22

הייגט און ווייטערדיגע טעג!

WŁASTA BURIAN

„אונטער שוץ"

איזפילם

העכסט פּרעהליכע קאָמעדיע לויט'ן סצענישען ווערק פון אַרנאָלד באַך.

Roczny Wieczorny Kurs Tkactwa

przy **Szkole Przemysłowej**

T-wa Szerz Oświaty i Wiedzy Technicznej wśród Żydów w Łodzi

ul. Pomorska 46-48, tel. 163-80

Kancelarja Kursu przyjmuje zapisy od 7-ej do 9-ej wiecz. w poniedziałki, wtorki, środy i czwartki.

JEDYNY RENOMOWANY ZAKŁAD FRYZJERSKI POLSKIEGO MANCHESTERU

Szwarc i Jabłoński

MONIUSZKI 1 tel. 128-86 został gruntownie odświeżony OSTATNIA ZDOBYCZ TECHNIKI FRYZJERSKIEJ, APARATY DO SZYBKIEGO SUSZENIA I DO TRWAŁEJ ONDULACJI WŁOSÓW.

P. S. Spółpracowniczka nasza p. **Józefa** po praktyce w Paryżu powróciła z nowem i metodami w sztuce kosmetycznej.

טריקאטאַזשען!

Fabryka Trykotaży w Łodzi

przy ul. ZIELONEJ 20, tel. 134-81

נעמט אַן אויף לוין צו ווירקען און רוען

אויף די נייעסטע מאַשינען

און עמפּפעהלט פערטיגע טריקאָ-שטאָף.

עלטערו!

בעפאָהר איהר פערשרייבט אייער קינד אין אַ חדר צום נייעם שול-יאָהר 1932/33 בעזוכט דאָס חדר

„תורהודת" עם גן ילדים

פלאַץ וואַלנאַשטשי (ניי שטאָט) 6

בעקענט אייך מיט זיין סדר הלימוד און אופן פון ערציהונג, וועט איהר זעהן, דאָס „תורה ודת" איז דאָס איינציגע מוסטערהאַפטע ערציהונגס-אַנשטאַלט פאַר אייער קינד סיי אין למודי קודש סיי אין למודי חול. אינפאָרמאַציעס און איינשרייבונען פון נייע תלמידים פון 10—1 טעגליך. קינדער פון 4—8 יאָהר ווערען אַהיים געפיהרט דורך אַ ספּעציעלען מענש.

קויפט נור פון די 1-טע קוועלע

גרויסער אויסוואַהל

שפּאַציר-וואָגענס | מאַמראַצען

אייזען - ניקעל | ספּרעזיגיאָוו "Palest".

בעטען | וויזימאַטשקעס

צו בעקומען אין סאַבריקס-לאַגער

„DOBROPOL" Łódź, Piotrkowska 73 אין הויף

Szkoła Przemysłowa

TOWARZYSTWA SZERZENIA OŚWIATY i WIEDZY TECHNICZNEJ WśRóD ŻYDóW w ŁODZI, POMORSKA 46/48. — TELEFON 163-81

wydziały: mechaniczny, elektrotechniczny i tkacki.

Zgłoszenia kandydatów na kurs pierwszy przyjmuje Kancelarja Szkoły codziennie od 10 rano do 2 po południu.

מיט רעכט פון מלוכה-גימנאַזיום

פרויען-גימנאַזיום פון

Eug. Jaszuńska-Zeligmanowa

פּאָלודניאָווא 18, טעלעפ. 168-82

די איינשרייבונגען פון נייע שילער אין אַלע קלאַסען נעמט אָן דער סעקרעטאַריאַט טעגליך פון 11 ביז 1 פאַרם. און פון 5-7 נאָכם.

ביים גימנאַזיום איז פאַרהאַן אַ פרעבעל-שולע „א היים פאַר די ליבינקע"

פאַר קינדער פון 4 יאָהר.

די דירעקציע.

א שוהף

אַ קאַפּיטאַליסט ווערט געזוכט צו פינאַנסירען אַ נייע ערפינדונג, וועלכע איז שוין פּאַטענטירט. אָפערטען אונטער „ערפינדונג" אָפּציגעבען אין אַדמיניסטראַציע פון „לאָדז. טאָג."

ס'ווערט געזוכט

אַן אַבערלאַק-נייהערין

זיך צו טעלדען זאַוויטשאַ 9, ביי איראַעלעוויטש פראָנט 2-טער שטאָק.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

ז ואַוואַדזקאַ 1.

נאָר פאַר אַרישע הויט-קראַנקהייטען און טענער-שווענכע אַנשליסלעך פון בלוט און אויספלוס אויף פיפּילים און טריפּער. קאָנסיליאָס מיט ספּעציאַליסטען פון אוראַלאַנישע און נערוועז-קראַנקהייטען.

טהאַרץ-לאַמפּ-עלעקטרישער הייל-קאַבינעט • מאַסמעטיס.

טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אָהנט

זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכם.

בעזונדער האַרטע-ציפער פאַר פרויען.

וויזיט 3 זלאָטעס

Zatwierdzone przez Ministerstwo W. R. i O. P.

„Kursy Fortepianowe"

Heleny Aronson - Winnikowowej, absolwentki konserwatorjum paryskiego (Lazar Levy-Cortot) pod kier. art. **prof. Józefa T..rczyńskiego.**

Klasy: fortepian, solfegio, zasady i inne przedmioty. Solfegio podług najnowszej metody prof. **R. Thiberge'a (konserwatorjum paryskie).**

Specjalne komplety dla dzieci od lat 5. Zapisy przyjmuje kancelarja kursów przy ulicy Sienkiewicza 53, tel. 184-07, w g. od 1—12 i 4—5

צוריקגעקעהרט

Dr. med. Fischer

אינערליכע און קינדערקראַנקהייטען אַלערגיע נעהמט אָן פון 9—10 און פון 5-8 אָוונד

ul. Andrzeja 2

פאַר אונבעמיטעלטע לעשניצע-פרייזען.

DR. MED.

M. Heller

ספּעצ. פאַר הויט- און וענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוועכע

האָט זיך איבערגעצויגען אויף

מראַוגוטאַ 8 טעל. 179-89

נעמט אָן ביז 10 פריה און 4—8 נאָכם.

אונבעמיטעלטע—לעטשניצע פרייזען

פאַר פרויען אַ בעזונדער האַרטע-צימער

Dr. med.

Ludwik RAPEPORT

UROLOG

ספּעציעל נירן בלאָז און אויריקראַנקהייטען

האָט זיך איבערגעצויגען

אויף ציגעל-נאַס 8 טעל. 236-90

נעמט אָן פון 9 ביז 1 און פון 6—8.

Dr. med.

BERMAN

ספּעציאַליסט פאַר וענערישע און הויט-קראַנקהייטען,

מענער-שוועכע און סעקסועלע בעראַפּונג

צענעלניאַנא 15. טעל. 149-07.

נעמט אָן פון 8-11 פאַרם. און 4-8 זונטאָג פון 9-1 נאָכמיטאָג.

פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען

Dr. Ludwik Falk

הויט און געשלעכטס-קראַנקהייטען

נאָוראַט 7 טעל. 128-07

נעמט אָן פון 10-12 און פון 5—7 אָוו.

Dr. med.

Dr. ZIOMKOWSKI

chor. skórne, wener. i n oczopłciowe

6-go SIERPNIA 2

Przyjmuje od 8—8.30 r., od 2—4 i od 7.30—9 w. w niedzielę i św. 10—1 p.p

Dla niezamożnych ceny lecznic.

Dla pań oddzielna poczekalnia.

Dr. med.

H. Różaner

ספּעצ. פון הויט- און וענערישע קראַנקהייטען. מענער-שוועכע און קינדערלאָזיגקייט.

נאַרוטאָוויטשאַ 9 טעל. 128-98

Dr. med.

D. ROZENCWAJG

נאַרוטאָוויטשאַ 16 (פּילסודסקי 76)

טעלעפ. 128-74

צוריקגעקעהרט

נעמט אָן פון 9 ביז 10 פאַרם. און פון 6 ביז 7 נאָכמיטאָג.

Dr. med.

D. Rawicz

צוריקגעקעהרט

פון אויסלאַנד

נעמט אָן פון 3 ביז 4 נאָכמיטאָג

קילינסקיעגאָ 49 טעלעפאָן 156-26

גאָלד, ביזשוטעריע און לאַמבאַרד-קוזיאַעס

צאָהלט די העכסטע פּרייזען

איזידאָר פּיאַלקאַ, פּיעטריקאָווער 7

Dr med J.LUBICZ

כירורג און אַרטאָפּעד

פּאָלודניאָווא 9 — טעל. 183-17

ספּעצ. פון צוזאַמענשטעלען געבראָכענע הענד און פיס קראַנקהייטען פון ביינער און גלידער: שווינדוכט (גרוזליצע), אַטרעפיזם, רעמאַטיזם, מערקרימונגען פון פלייצעס, זשילאַקעס, היילונג מיט איינשפּריצונגען, איינגענע פּראַצאָווניע פון אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען וואָקאַקעס אויף פיס-שמערצען, קינסטליכע הענד און פיס (פּראַטעזען) גאָרסעטען, ברוכבינדען (פּאַסקעס) א.ז.וו.

נעמט אָן פון 3 ביז 5 נאָכמיטאָג.

Dr. Wołkowyski

צענעלניאַנא 4 — טעלעפאָן 216.90

צוריקגעקעהרט

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט וענערישע קראַנקהייטען אין מענער-שוועכע, אַלע-אַרט אַנאַליזע עלעקטראָטעראַפּיע בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַלן

נעמט אָן פון 9-2, און פון 5-9 אָוונט.

בעזונדער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען

Dr E. Zboromirski

דירעקטאָר פון אַנשטאַלט פאַר פיזישער הייל-מעטאָדע

אַל. קאַשטשושקי 57

וו. 39 5. שטאָק ווינדע

נעמט אָן טעגליך פון 6—8 אָוונד, זונטאָג און חגא פון 10 ביז 11 פריה.

א גרעסערע

עקספּעדיציע - אונטערנעמונג

אין לאָדז זוכט אַן אַקוויזיטאָר, וואָס איז בעקאַנט אין פּראָווינצער קונדען-קרייז. אָפּצורעדן נור פון ערנסטע רעפלעקטאַנטען אין רעדאַקציע אונטער „עקספּעדיציע".

פריזיר-אַנשטאַלט

פּיעטריקאָווער 60 אין הויף

צוליב'ן הערשענדען קריזיס זענען די פּרייזען בעדייטענד ערנידריגט: ראַזירען מיט קאַלטע וואַסער 30 גר., שערען 50 גר., קאָפּ שען 40 גר. אין דאַמען-סאַלאָן: קעסען-יוגל., קאָפּ-וואַשען 1 זל., מאַניקיר 60 גראַשען.

כ'בעט זיך איבערצייגען.

לעטשניצע

פון אַקטוירים-ספּעציאַליסטען

17 זגערזשעווער 17

טעלעפאָן 16-33

נעמען אָן דאָקטוירים פון אַלע ספּעציאַליטעטען, ד"ר גאָלדשטיין-זאַלעק, ד"ר יוסטמאַן ד"ר מ. סאַנטאַר, ד"ר ציעגע, ד"ר ראַ קאָווסקי, ד"ר ראָענצוויג, ד"ר רוזשאַנער, ד"ר וויינבערג, ד"ר סטיזעל, צאַהן-אַרצט. גראַדזיענטשיק-קראַשיאַ.

ווי אויך וויזיטען אין שטאָט.

שרייבעז שעהז און שנעל

לערנט אויס דער בעריהמטער קאַליגראַ ל. בערמאַן אין 15 לעקציעס, אויך ווערט אויסגעלערנט נוס שרייבען אַ יידישען בריף אין 15 טעג, אפילו דעם וואָס קען גאָרניט. די עלטער שפּילט קיין ראָלע ניט.

זאַוואַדזקאַ 19 ו שט., פר.

Sanatorjum „PALACE"

פאַר דערוואַקסענע און קינדער

אין כעלמי (הינטער לאָדז)

נעמט אָן לייריגע אויף אַלערליי קראַנקהייטען אין רעקאָנוואַלעסצענט, אויסזיכט פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען, ערצליכע הילף הייל-בעדער, טאַראַסען צו זון-לופט-בעדער, ווערענדעס פאַר לעשאַקעס, הייל-יימנאַסטיק און אָטעם, טענים-שפּיל און אַנדערע פערטיילונגען, לויפענד וואַסער אין די צימערן. שיינענגעגעד אין סאָסנאָווע וואַלד

--- אידעעלע אָברוה-בעדינגונגען. ---

Dyrektor **Dr. Rakowski**

טוך- און קאַרט-לאַגער

Sz. Maroko

לאָדז, נאָוואָמיעסקאַ № 2

פראָנט 1-טער שטאָק, טעל. 159-48.

אַ מפּעהלט צום פריהלינג- און זומער-סעזאָן אַ גרויסן אויסוואַהל פון די נייעסטע און בעסטע דאַמען- און הערען-שטאָפען.

פאָטאָגראַפישע אַטעליע

אויפנאַהמעס צו מאַטריקולען אין פעסער נור זל. 6 שטיג רעטושירט ברויגע פאַרב ווי אויך פּאַסט-קאַרטען אויפנאַמע צו בילינע אַריזען. איך נעמע אָן צו קאָפּירען און ענלאַרגירען פון ה. אַמאַטערען זשעראַמסקיעגאָ 8 ציפּאָהר טראַמוויי מיט 5, 6, 16 און 19

Dr. HALTRECHT

ספּעציאַליסט

פאַר הויט און געשלעכטס-קראַנקהייטען

פּיעטריקאָווער 10, טעל. 245-21

נעמט אָן פון 8-11 פריה, פון 1-2 נאָכם. און פון 5 ביז 9 אָוו. זונטאָג פון 10 ביז 1 בייטאָג.

פאַר אַרבייטסלאָזע — לעטשניצע פרייזען

אַבאָנעמענטס-פּרייז: פאַר אַ חודש אין פּוילען אַ זלאָטע, אין פראַנקרייך אין פראַנקרייך 1.25 אין נעלגיען—20 פראַנק, אין אַנדערע לענדער 1.25

אַנאָנסען-פּרייז: פאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100% טייערער, אויסער דער שטאָט פון 50 טייערער. פון די פרייזען פאַר דיעזע צייטונגען קען רעדזע פאַר אַ פּיליאַנער-שורה פאַרן עקסט 14 גר. פרייזען 24 גר., פון עקסט 50 ז. פרייזען 60 ז. זאַכן עקסט 12 ז. פרייזען 30 ז.

Tłoczrnia. E. i M. Hamburskich. Łódź Piotrkowska 16. Odpowiedzialny Red.-wydawca [illegible]